REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsebot-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(Număr de Dumineca 1.)

Pe u
12
N-ril
Pen
Pe u
luni 2
N-ri
Se
ciile
afară
Abona
Adminis
târgul 1
I. Pe u
luni 10
Cu dus
cor., p
trei lun
plar 10
mentele,
sunt a se

Nr. 3.—Anul LXX. **Brașov, Vineri 5 (18) Ianuarie.**

In ajunul sfântului Botez.

(*mp*) Pe fruntea popoarelor asuprite e scris martiriul. Cântecul de jale le este mângâierea. Durerea înăbușită viața lor. Iar viitorul lor — credința.

O lovitură de-a sorții mai mult — ce să fie pentru un suflet îngenunchiat?

Legea durerei își face calea, iar lacrimele sunt pecetea vremurilor maștere.

Și cine îl bagă în samă pe desmoștenitul?

Nimeni.

De aceea, ca viforul vremei să nu desrădăcineze arborele ființei, desmoștenitul trebue să stea vecinic la pândă, vecinic de veghe, iar ziua să nu-i fie zină și noaptea să nu-i fie noapte. Hotarul să și-l îngrădească cu gard de spini, să-și ferece poarta casei sale cu drugi de fier, opaiți să-și aprindă și în tăcere să-și călească sufletul în focul dragostei de neam și în ea să-și găsească leacul vremilor dușmane; căci dragostea de neam mărește credința în *puterea* neamului, și numai prin puterea neamului calea isbândei să deschide.

Nu-ți dă străinul nimica de geaba. Lumea e rea și 'n răutatea de nerăsturnat a lumei ascunsă zace pornirea ca binele pentru folos să-l facă, iară folosul mai mare decât binele să fie — și tu să nu te-alegi decât cu paguba.

Nu crede nimănui. — Folosul e fiara, pentru care lumea minte, înșală și fură.

Nu crede nimănui. — Folosul e totdeauna al celui mai tare.

Tu în ajutorul *tău* te 'ncrede. Scăparea numai din tine se poate naște, căci tu ești singurul pe lume care lucri pentru binele *tău*.

De aceea desmoștenitul să-și întoarcă fața dela cei din afară. Numai la puterea neamului său să se uite, unde lipsește s'o aducă, unde e slabă să o întărească, iar unde e tare să n'o lase să cadă în rugină.

Sfânt altar să-și ridice din nădejdea, că, dacă veacurile dearândul l'au lăsat neclintit, dacă dușmăniile nu l'au spulberat, apoi în sufletul lui trăiește viața celui fără de moarte care va dura peste scoarțele de legi, peste minciună, peste toanele vremurilor, vecinic ca și adevărul.

Au fost popoare mari, cari și-au pierdut credința în sine și s'au prăpădit; și au fost popoare mici, cari încrezute în chemarea neamului lor au stăpânit pământul.

Nu-ți pierde desmoștenitule nădejdea în tine, muncește de-ți ridică puterile și vei învinge. Ridică-te peste nevoile zilei, ele sunt trecătoare, topește-ți sufletul în focul puterei de viață a neamului — ea singură rămâne.

Ce ești tu — un singur om — paiu, scânteie; — tu treci în fugă prin viața asta și te stângi; neamul e totul el singur, nu-i legat de vreme.

Nu tu îți ridici neamul, ci neamul te ridică pe tine.

Tu cu munca ta mică de om ești o picătură, și dacă ț'ar fi voința și puterea de zece ori mai mare decât poate să fie, tu singur nimica rămâi. Dar dacă neamul tău e tare, dacă puterea lui e neînfrântă prețul tău crește însutit. Sufletul tău e mai mare, încrederea în tine să mărește, dorul de muncă prinde aripi.

De aceea munciți pentru întărirea neamului. Sub steagul fâlfâind vă adunați și munciți cu toții, căci asta este munca neamului.

Nu veți munci fără roadă, Fericirea voastră va fi mare. Și în genunchi veți șterge lacrimile voastre de durere și veți vărsa lacrimi de fericire în ziua sfântă a învierei.

Pentru cel cu voință tare nimica nu-i prea târziu, nimica nu-i pierdut. Voința e roata cea mare prin care să pun toate în mișcare, ea îndreaptă greșala și mărește binele. Omul lipsit de voință e fulg, vântul îi îndreaptă sborul, fără plan și fără țintă.

Așa și neamurile pământului. Acele cari lipsite sunt de voință, fie ele cât de mari ar fi, sunt o jucărie în mâna celor cu voință tare. Fără voință, pofta pentru cele lucitoare ale vecinului crește tot mai tare, și numai răul îl împrumută, poleiul; iar prin tot felul de împrumuturi dușmane își pierde neamul puterea de viață, și ajunge odată pe povârnișul împrumuturilor fără rost și fără folos nu se mai oprește până ce nu-l vor înghiți cu totul valurile străinismului.

Un neam cu voință tare cumpănește și deosebește binele de rău. Binele îl alege și din el face comoară de neînstrăinat, din el virtute zidește pentru care vecinii să-l pizmuiască și să dorească să-l urmeze.

De aceea întăriți-vă voința ca binele a alege să-l știți, ca mai ales să-l știți feri de înstrăinare; alungați răul cu vrere neînfrântă, căci numai în bine se află scăpare.

Increzuți în puterea voastră de viață, neașteptând ajutor de nicăiri, nici dela cei tari, cu atât mai puțin dela cei slabi, cu voință de fer apărându-vă comoara sufletească de ori ce încercare, vă veți zidi calea cea largă și dreaptă care duce în cetatea visurilor voastre.

Astăzi noi Românii poate că avem mai multă nevoie de astfel de îngrădire. Până acuma ne-au ferit de multe rele munții și plaiurile noastre. Neștiința, dacă nu putea să ajute la înaintare, totuși ne scutea de multe alte primejdii. Celui lipsit de știință închise i sunt poftele.

Munții și plaiurile noastre astăzi deschise sunt tuturora, ba chiar mai deschise străinilor decât nouă.

Neștiința încetul cu încetul începe să dispară. Prin știință să sălășluește între noi putința de a înainta, dar și poftele și trebuințele cresc pe zi ce merge.

De aceea e vremea ca dovedindu-ne vrednici de progres, să ne știm feri înainte de toate ființa noastră națională nu numai prin turei ca până acum, ci c chibzuință, cu însași puterea de voință.

Vremurile vitrege ne-au țit unul de altul. In mijlocul s'au înfipt icuri de străini. piți de povoaie vrășmașe fir abia mai pâlpăe în conștiința țională. Ori ce pierdere e un dărât, ori ce fir, ori ce paiu, alții fără drept ni-l iau, e pag guba neamului. Nu suntem de vom mai pierde și din că tem, peirea ne iese în cale.

Crutare să nu fie pentru dărătnic, căci acela care nu- datoria față de neam e vrășma Să luăm esemplu dela alte p să luăm esemplu chiar dela p cari aceeași țară o locuesc ca ș

Numai dacă toți împreună, și tari ca stânca, nu vom lăsa dută nici o picătură din putere stră de muncă și din dragostea stră față de neam, va sosi is lucitoare cu coroana ei de aur p iurile noastre, cântec de laudă și mulțumire vom aduce din pr fericirei sufletelor noastre atot pu nicului și măiestrei sale ocârmuiri.

Sfântul Botez să ne fie tuturora isvor de putere, din care să ne stângem setea după o soarte mai bună!

Revista politică.

In dieta din Budapesta e încă tot la ordinea zilei *desbaterea budgetului ministeriului de culte*. La alt loc al foaiei noastre vorbim mai pe larg despre ședințele dietei ce s'au ținut săptămâna aceasta. La locul acesta voim numai să scoatem la iveală, că ministrul de culte *Apponyi* și-a dat din nou arama pe față. Răspunzând deputatului naționalist slovac Mateiu *Bella*, care s'a plâns în dietă că preoții slovaci sunt prigoniți pe toate căile și că în școalele maghiare

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Graiul pânii.

Poveste 'ntunecat'a pânii,
Nu-i strună să te știe plânge,
Căci de durerea ta străveche
In suflet cântecul se frânge.
Când de strigarea strunei mele
Aș vrea plânsoarea ta s'o ferec,
Se sfarmă coardele strivite
De-atâta jale și 'ntunerec.

Din umbra nopții, care 'ngroapă
Al nostru neam din vremi bătrâne,
Vă deslușiți în negre rânduri
Voi dătătorilor de pâne.
Cinstite mâni, de soare arse
Și înăsprite de sudoare:
Din truda săptămânii voastre
Trăiește-a lumii sărbătoare.

Eu vă 'ntâlnesc în drumul minții
Și 'n calea visurilor mele,
Drumeți nerăsplătiți și vrednici
Ai vremii vitrege și rele.
Câte dureri neînțelese
Și gemete nepricepute
Acopere cu voi alături
Cenușa veacurilor mute.

Al vostru neam cu umeri gârbov
Dintru 'nceputul vremii plânge
Și holdele cu spice grele
Răsar din lacrimi și din sânge,
Păcate grele dorm subt glie
Și patimi ne'mblânzite încă,
Eu le înțeleg și mă 'nfioară
Cum fierb în matca lor adâncă.

O groază mintea mea o sapă
Și jalea sufletu-mi apasă.
Căci umbra voastră 'ndurerată
Pe veci îmi străjuie la masă.
Simt duhul răsvrătirii negre
Infricoșata zi de mâne —
Cum și-au dospit amărăciunea
In bucătura mea de pâne.

Octavian Goga.

Copilașul din Vifleim.

(Legendă.)

Inaintea porții orășelului Vifleim era postat un soldat, îmbrăcat în coif și armatură, cu spada la o parte și cu lancea în mână. Stătea ziua întreagă, aproape neclătit, de ți se părea că întru adevăr este un om de fier. Cetățenii mergeau și veneau prim aceea poartă, cerșitorii se ocroteau la umbra ei, precupețele și negutătorii de vin acolo-și așezau butoaiele și corfele în apropierea soldatului, el însă nu le vedea, nici că-și da silința să-și îndrepte privirea spre ele.

Acestea's nimicuri pentru mine, cugeta el, nu sunt vrednice să-mi pierd vremea uitându-mă la ele. Ce mă interesează ulcioarele cu uleu, butoaiele cu vin și în genere negutătoria lor! Lăsați-mă să văd o ceată de soldați cum se pun în rând spre a întâmpina inimicul! ori o mulțime încăerată în ceartă, să văd o trupă de călăreți cum se aruncă pe pedeștrii, se văd cum învingătorii dau năvală și se urcă pe zidul întărit al orașului. Mi-e dor să văd aristocrațimea Romei dată peirei, mi-e dor să sdrobesc nobilimea, mi-e dor, mi-e dor, să mi văd armele stropite cu sânge...

Chiar înaintea porții se întindea o admirabilă livadă plină de crini. Ostașul, deși era în fie-care zi aci, cu privirea-i ațintită spre această livadă, totuși nu vedea nimic din frumseța florilor. Observa numai din când în când, că trecătorii să opresc și se bucură de minunatele flori, și il prinse mirarea, cum de se poate bucura omul de astfel de nimicuri într'atâta, încât să se oprească din mersul său. Oamenii aceștia nu știu ce e frumos, se cugeta el.

Și gândind astfel, el nu mai vedea livada Vifleimului încunjurată de olivi, nu fiind-că el se visă pe șesurile arzătoare, el vedea legiuni de ostași îndreptându-se cete, cete spre nesipul galbin. Nicăirea nu te puteai adăposti de arșița soarelui, nicăirea nu vedeai un isvor răcoritor, nicăirea nu puteai vedea marginea pustiului. Călătorul nu și putea închipui ținta. Vedeai soldații copleșiți de sete și foame, împletecindu-se. El vedea cum unul după altul lovit de arșița soarelui, pica la pă-

şcolari că „Un-
ţară“, ministrul
e altele că acelui
care este o greutate
ıs de-a creşte tine-
triotică, *nu numai*
dea întregirea de
îi va detrage şi
a învăţa copiii. In
şi el ţine la aceea,
Ungurul e domn în

naţionalişti nu i-au ră-
lui Apponyi şi prin graiul
Petroviciu şi Maniu au pro-
celor spuse de Apponyi.
deputaţii şi miniştrii
trec în şovinism, când
naţionalităţi. Aşa de pildă
Banffy a cerut în şedinţa de
curi, a dietei nici mai mult
puţin decât, ca şcoalele po-
nfesionale şi cele 16 gimnazii
ale ale naţionalităţilor să fie
în şcoale de stat, cu alte
zis, să fie cu desăvârşire ma-
e. Banffy nici că putea să
ceva.

*

ămâna aceasta a fost pentru
de justiţie Polonyi, vreme
încercare. Favoritul indepen-
e târât rău în noroiul ne-
din care cu greu va mai scăpa.
âmplat anume că săptămâna
după ce koşutistul Preyer a
vorbire în care ataca partidul
rat, fostul primar al Budapestei
s îi zise, ţintind la Polonyi:
la porunca cui ai vorbit, şi
ce fel de om este; este acela
într'o dimineaţă, pe când eram
imar, a înaintat o cerere ne-
scrisă de el, şi în după prânza
leiaşi zile vorbi pentru încuviin-
ea cererei în calitate de consilier
unal, ba chiar ştiu şi cât a pri-
pentru aceasta“.

Cu alte cuvinte îl acuză pe Polonyi, care mai eri alaltări era un mic advocăţel, şi astăzi e proprietarul unei averi însemnate, că s'ar fi folosit de poziţia lui de consilier municipal, poziţie prin care i-s'a încredinţat binele public al oraşului Budapesta, să-şi agonisească avere, să ure, abuzând nevrednic de încrederea pusă în el.

Impotriva unei astfel de grele învinuiri om cinstit numai prin judecată să poate apăra. Polonyi încunjură deocamdată darea în judecată a lui Halmos. A răscolit el, nu-i vorbă, vre-o câteva casuri despre care crede că ar fi vorbit Halmos, fiind-că acesta n'o numit un cas special, şi-a cerut el, nu-i vorbă, acte în scris dela câţi-va particulari, prin care aceştia cearcă să-i petecească cinstea sfârticată, dar asta nu ajunge. Ministrul de justiţie pus în fruntea dreptăţii şi adevărului, trebue să fie om curat ca cristalul. Nici umbră de necinste să nu iasă asupra lui. Numai judecata poate să-i apere cinstea; scaunul de ministru nici asta. Chiar între kossutişti sunt mulţi cari cer o curăţire temeinică. Andrassy strâmbă rău din nas. Iar foile opoziţioniste nu-l mai scot din tâlhar, hoţ, pungaş, escroc şi alte multe. S'au răspândit şi svonuri despre urmaşul lui Polonyi, care ar fi să fie secretarul ministrului de justiţie Anton Günther.

*

Intre oaspeţii expoziţiei române de astă vară a fost şi marele prietin al Românilor, primarul Vienei, Dr. Carol *Lueger* dimpreună cu un anumit număr de conzilieri comunali din Viena. Entusiasmul şi căldura cu care a fost primit acest reorganizator al Vienei la Bucureşti, e cunoscut de toţi. A fost o pornire sinceră de adevărată dragoste, faţă de acela care n'a lăsat să treacă un moment fără să-şi arate în zeci şi zeci de forme simpatia pentru tot ce este românesc. Astăzi sosesc la Viena, primarul Bucureştilor Mişu Cantacuzino, dimpreună cu ajutorii de primari Al. Ciurcu şi Stroescu şi vre-o şapte conzilieri comunali, pentru de a reîntoarce visita primarului Vienei, şi de a-i duce totdeată asigurările de dragoste curată a întregului popor românesc.

Viena se pregăteşte şi-şi pune haină de sărbătoare. Oraşul împăratului vrea să întâmpine deputaţia română aşa precum numai capete încoronate să obicinuesc să fie întâmpinate. Şapte zile vor rămânea acolo. Aceste zile vor fi zile de triumf. Jurnalele vieneze, cele creştineşti bine înţeles publică lungi apeluri prin care provoacă întreaga populaţie la vrednica primire a oaspeţilor. Publicul Vienei va face un grandios spalier de la gară până la primărie. Un program variat s'a alcătuit pentru toate şapte zilele. Reprezentaţiunile teatrale de gală, recepţiunile, visitarea marilor stabilimente şi instituţiuni vieneze vor fi pentru oaspeţii români şi ocasii de petrecere şi şi de folos. Bucureştii din visita aceasta numai profita poate.

Colonia română din Viena în frunte cu „România Jună“ şi „Clubul român“ încă au făcut mari pregătiri pentru primire. „România Jună“ aranjază o şedinţă festivă în care primarul şi cei doi ajutori de primari vor fi numiţi membrii onorari. „Clubul român“ aranjază un strălucit comers în sala „Cursalon“ la care vor lua parte multe notabilităţi vieneze în frunte cu primarul Vienei.

Scurt toate promit o adevărată sărbătoare românească în măreţul oraş de reşedinţă al împăratului.

Din dieta ungară.

După sărbători camera ungară a continuat desbaterea budgetară, la ordinea zilei fiind budgetul ministerului de culte şi instrucţiune publică.

In şedinţa din 12 Ianuarie a luat cuvântul şi deputatul naţionalist român Dr. Ştefan Petrovici.

*

Dep. Ştefan Petrovici protestează mai întâi în contra învinuirii ce se face deputaţilor naţionalişti că ar fi vrăşmaşii statului şi ai naţiunei maghiare. Zice că aceşti deputaţi nici-odată n'au confundat politica guvernului cu politica poporului maghiar şi combat numai acea politică, ce se face în mod abuziv în numele naţiunei maghiare.

Nu vrea să se ocupe de vorbirile acelor deputaţi maghiari, cari au atins cestiunea naţionalităţilor, fiind-că vede, că aici nu maioritatea dirigează politica guvernului, ci guvernul prescrie politica majorităţii.

Nu e la loc, zice, că pe când pentru aşa numita desvoltare a industriei se cheltuesc sute de milioane, pentru desvoltarea intelectuală a poporaţiunei se pun în budget numai zece milioane coroane.

A doua observare ce vreau să-o fac să referă la regularea salariilor învăţătoreşti. Ne-am bucurat că ministrul vrea să ajute, dar îmi pare rău că a căzut în boală afurisitul de şovinism. Mai întâi a făcut deosebire între învăţătorii de stat şi cei confesionali, punându-le în perspectivă unora plată mai mare ca celorlalţi. Nu e dreptate ca învăţătorul de stat să capete plată mai mare, când statul îi plăteşte lui toată leafa, decât învăţătorul confesional, căruia îi dă numai o întregire a lefii.

Şi în altă privinţă nu e dreptate ceea ce voieşte ministrul, căci el mai face o deosebire, — şi aceea leafă mai mică o pune în vedere învăţătorilor confesionali numai condiţionat pe lângă anumite clauzule şi adecă numai în casul acela, dacă acea şcoală va primi planul de învăţământ stabilit de ministrul de culte şi instrucţie publică, în ce priveşte studiul obligat al limbei maghiare, dacă va primi cărţile de învăţământ aprobate de ministrul spre scopul acesta şi dacă în acea şcoală începând din clasa a IV se vor propune în limba maghiară aritmetica, istoria, geografia şi studiul despre drepturile şi datoriile cetăţeneşti. (Aprobări vii în stânga.)

Mult aţi aplaudat în rândul trecut aceste condiţiuni, dar eu nu le ţin de bune şi drepte. Mai întâiu fiindcă aduc în legături directe pe învăţătorii noştri cu ministrul, ceea ce atinge autonomia şi disciplina scolară confesională. Al doilea fiindcă dată în forma aceasta, întregirea salariilor, apare ca un fel de *premiu* pentru cei ce vor fi mai diligenţi în predarea studiului limbei maghiare. Aceasta ca să fie premiat învăţătorul, fiind-că toată puterea şi-o risipeşte pentru limba maghiară în paguba şi scăderea celorlalte obiecte de învăţământ, nu-o aflu, nici decum a fi corect şi la loc. (Mare sgomot. Strigări: De ce să nu dăm premii.)

D-voastră puteţi da premii — zice deputatul Petrovici — dar nu din banii statului, când e vorba de scopuri ale rassei d-voastră, căci banii statului nu sunt numai ai d-voastră, ci şi banii noştri (Mare zgomot).

Ministrul a vorbit şi de neajunsurile în cercetarea şcoalelor poporale. Cauza acestora, cred, este că nu sunt destule scoale. Statul ar trebui să înfiinţeze şcoale în toate comunele cu limba ce-o vorbesc locuitorii comunei, să nu înfiinţeze tot şcoale maghiare. Şcoala nu-i pentru ca să se înveţe ungureşte în ea, ci ca şcolarii să-şi câştige cunoştinţele de lipsă pentru viaţă. (Mare zgomot. O voce: Dar limba maghiară de ce treabă e?)

Cunosc destui oameni cari nu ştiu ungureşte. Acestora să nu le fie iertat să rămâe aici? (mare sgomot). Da, pot rămânea aici şi rămân. In schimb emigrează mii de oameni din ţară, fiindcă nu pot trăi, deşi limba lor maternă e cea maghiară! Cunoştinţa limbei maghiare nu uşurează traiul. Poate că unora şi altora le aduce folos cunoştinţa limbei maghiare, căci le face cu putinţă a deveni funcţionari publici. Poporul in părţile noastre nu ştie ungureşte, trăieşte şi fără limba maghiară şi nici nu vine în contact cu maghiarimea (O voce: Asta e răul!)

Tot mereu ne veniţi cu iubirea de patrie. Nicăiri nu se vorbeşte mai mult de iubirea de patrie ca aici. Dar nici n'ar trebui să se amintească, căci se înţelege de sine (sgomot). Eri a zis aici ministrul Apponyi, că trebue să simţă toţi că în ţara aceasta Maghiarul e stăpânul. Eu zic că nu e aşa (mişcare). Aici toţi suntem stăpâni, căci e absurd a zice într'un stat de drept că un cetăţean să fie domn, iar celălalt slugă. Suntem egali (ba zău că nu! — Trad.) fiindcă şi noi alcătuim statul, căci contribuim şi noi la susţinerea lui cu sânge şi avere (mişcare).

Gall Gyula. Dar îl susţineţi cu sângele nostru! (S'auzim.)

Stef. Petrovici: Când au năvălit Turcii în ţară, am fost şi noi aici şi acum sunt mulţi patrioţi aici, a căror strămoşi nu s'au luptat atunci în contra Turcilor (mişcare.)

Trece apoi la argumentele ce s'au adus pentru maghiarisarea şcoalelor poporale. Să afirmă că aici trebue să ştie fiecine ungureşte, ca să se poată înţelege cu funcţionarii dela oficiile publice. Dar ştie ori-şi-cine că poporul nu e pentru ca să servească pe funcţionari, ci funcţionarii sunt cari trebue să servească poporul. Cel ce vrea să fie funcţionar, să înveţe şi altă limbă. La orice meserie trebue să se înveţe limbile, numai şi numai de dragul acestor domni, cari eventual au învăţat foarte puţin, numai de dragul lor să înveţe oricine ungureşte? Sunteţi aici în maioritate. Poftiţi şi declaraţi că până mâne tot omul trebue să ştie ungureşte şi nu e iertat nimenui să vorbească decât ungureşte! O puteţi face. Dar eu cred că aşa nu ne vom ferici. Cu interlocuţiuni

---

mânt. Dar pe lângă toate acestea, trupa era statornică, mergea fără şovăire înainte, nici nu le trecea prin minte ca să se întoarcă către casă şi să-şi părăsească comandantul.

Vedeţi! îşi gândi soldatul, aceasta e frumos! Vedeţi, acestea sunt privirile unui bărbat învingător!

Fiind soldatul zilnic în acelaşi loc, ar fi avut cea mai bună ocasiune ca să privească pe copii zglobii, cari zi de zi se jucau pe câmpia din faţa Vifleimului. In ochii osteanului aveau însă şi copiii aceiaşi soarte ca şi florile. Mintea sa nu putea cuprinde, că are înţeles să te mai uiţi şi la aşa ceva. De ce să privesc şi să mă bucur? gândi el, când văzu că oamenii se opresc şi zimbesc către copilaşii ce se jucau. E curios, ca cineva să se poată bucura la vederea astorfel de nimicuri.

Intr'o zi, când soldatul era postat ca de regulă înaintea porţii oraşului, văzù pe un copilaş cam de vreo 3 ani, care venea spre câmpie să se joace.

Era un băiat sărac, se putea vedea din îmbrăcăminte, căci numai o piele de oaie îi acoperii trupşorul; şi copilaşul se juca singur.

Soldatul privea pe noul venit, aproape fără să-şi poată da şieşi seamă.

Ce-i era mai bătător la ochi, era, că mititelul fugea aşa de uşor de ţi se părea că nici nu atinge pământul. „Pe arma mea“ zise el în fine, „copilul acesta nu se joacă ca ceilalţi copii!“

Băeţelul se juca în apropierea ostaşului. Acesta observă cum mititelul îşi întinse mânuţa spre a prinde o albină ce sta pe marginea floarei şi încărcată de dulceaţa suptă din ea, deabia 'şi putu ridica aripioarele. Văzu, spre marea lui mirare, că albina nici nu se încerca să sboare, ci se da prinsă fără a-şi folosi arma de apărare. Iar după ce mititelul prinse bine albina între degete, o lua la fugă până la marginea zidului, acolo unde era stupul lor, unde apoi o aşeza. Şi în felul acesta se grăbi să ajute şi pe celelalte.

Intru adevăr, copilul acesta este mai altfel decât toţi ceilalţi, pe cari i-am văzut în viaţa mea, cugeta ostaşul. Cum îi poate veni în minte să prindă albinele cari nu sunt avizate la sprijinul lui şi cari afară de aceea îl pot şi amar împunge? Oare ce fel de om se va alege din el, de cumva va rămânea în viaţă?

Copilaşul venea zi de zi şi se juca pe câmpie şi ostaşul nu se putea reţinea, să nu se mire de jocurile lui. E curios, gândi el, că de 3 ani de când ocup postul meu, nici odată nu mi s'a întâmplat un astfel de lucru.

Bucurie însă nu-i făcea băiatul. Din contră, micuţul i-a deşteptat reamintirea unui profet bătrân, jidan. Profetul jidov a profeţit că în curând va veni pace şi linişte pe pământ şi între oameni bună învoire; oamenii se vor iubii unii pe alţii şi mii de ani sânge de om nu va mai curge în bătăi. Când se gândi la aceea profeţire, soldatul se cutremură în tot trupul, strânse lancea cu mai mare putere în mâni, ca şi când ar căuta în ea scut şi mângăiere.

Şi cu cât mai des vedea pe copilaşul şi jocurile lui, cu atât mai tare se gândea la pacea milenară şi speriat se întrebă: ori doară s'a împlinit deja profeţirea jidovilor? Apoi din nou se mângăia căutând să alunge gândurile uricioase.

Intr'o zi, când copilaşul ca de regulă se juca pe frumoasa livadă între flori, nori grei prevesteau a ploaie torenţială.

Când copilul observa cât de mari încep stropii de ploaie să pice pe gingaşii crini, iute să şi îngriji de ei. Fugì la cea mai frumoasă din ele, şi-i plecà cotorul lung ce purta floarea, până jos la pământ, aşa ca ploaia să lovească numai partea dedesupt a potirului. Şi aşa în forma aceasta a fugit dela floare la floare până ce le-a aşezat pe toate ocrotindu-le de ploaie.

Ostaşul văzând lucrul copilului a râs cu hohot, „Mă tem că crinii nu-ţi vor fi recunoscători“, zise el, cotoarele toate se vor rupe, nici nu se poate altcum închipui ca plantele acelea cotoroase, să le îndoaie în forma aceea“.

Insă după ce a trecut povoiul, ostaşul văzù cum copilaşul fugi dela floare la floare şi le ridica iarăşi şi spre marea lui mirare, copilul obli cotoarele fără nici o greutate. Şi s'a dovedit, că nici o floare nu s'a rupt; şi acuma iarăşi străluceau crinii mântuiţi în splendoarea lor de până aci pe întreagă câmpie. Când văzu soldatul acestea, îl cuprinse o ciudă. Ce bărbat

prin cari pe unul îl acuzați că nu e patriot, pe celălalt îl trimiteți în România și pe al treilea în Rusia, nu ne putem ferici. Trebue să recunoaștem odată, că toți suntem cetățeni egali ai acestei țări, și unul are tot atâta drept ca și celălalt. (Am fi poate așa, dacă n'ar fi legile unguresti și dacă în dietă cei cu maghiarizarea n'ar forma majoritatea! — Trad.)

Vorbind de gimnazii zice, că Românii au să și mulțumească școalele medii periodului dinainte de 1867. Statul n'a înființat nici măcar o singură școală medie cu limba de propunere română după cum cere legea dela 1868. (*Nemeth Imre*: Nici nu se va înființa!) Și într'alte ați cedat; multe nu voiți să le dați și totuși le veți da. Noi în Caraș-Severin n'avem nici un gimnaziu (*Ugron*: Puteți să 'nvățați în școalele noastre!) Constat că în ținntul Caransebeșului nu e nici un sat maghiar și totuși voiți să înființați în Caransebeș un gimnaziu maghiar! Ziceți că nu voiți să maghiarizați? De ce voiți dar să ridicați acest gimnaziu? (Mișcare). In declarările lor ne-au amenințat: ministru de interne zicând că se va purta cu iubire față cu massa cea mare a poporului, dar *va prigoni fără milă pe agitatori*; ministru de justiție a zis tot aceasta în altă formă; ministrul cultelor, puțin mai diplomatic, a zis, că nu va suferi acele școale, cari din punctul de vedere al patriotismului ar fi *neutrale*. Așadar și el vrea să maghiarizeze, dar nu cu forța ci prin școală.

Iuliu Maniu: Cu banii noștri proprii vrea să maghiarizeze! (Sgomot.)

Stef. Pretrovici: Destul, că guvernul a spus'o verde, că de aci încolo ne va prigoni (Mișcare). Amenințarea privește pe agitatori. Cine stabilește, cari sunt agitatorii? (*Maniu:* Procurorul.) Dacă procurorul o stabilește, atunci e tribunal, care mă va judeca, dar ministrul de interne n'are dreptul de a prigoni pe nimeni! *Nu e națiune pe fața pamântului care să aibă dreptul de a desbrăca pe altă naționalitate de caracterul ei în propriul său folos!* (Mare sgomot). Numai dacă veți recunoaște că n'aveți drept să maghiarizați vă vom crede (O voce: Dar cu România ce e?) Nu vorbiți de România, noi nu suntem cetățenii ei, ci ai Ungariei și aici pretindem drepturi. De altfel eu nu primesc budgetul. (Aprobări pe băncile naționalităților.)

Congresul nostru.

V.

A doua parte a chestionarului să referă esclusiv la — *„școala primară"*. — Intrebările ce privesc partea aceasta sunt următoarele:

a) — Să poate adopta pentru școala noastră un singur tip de școală primară?

b) — Ce aveți de zis despre o împărțire a școlii, în școală primară inferioară, superioară și școli speciale inferioare?

c) — Ce rezultate a dat *rotația* institutelor și învățătorilor în școalele primare?

d.) — In școalele primare s'ar putea împărți institutorii pe materii în toate clasele?

e) — Ce credeți în privința esamenelor și în privința promovărilor?

f) — Sunt necesare grădinile de copii la țară?

g) — Ce ne-ar trebui mai bine, școli complementare sau școli de adulți?

h) — Ce avantagii s'ar putea da absolvenților școalelor de adulți spre a încuraja frecventarea lor în număr de tot mare?

După-ce școala noastră poporală a adoptat un singur tip — noi vom rămânea pe lângă acesta. Că corect a fost, sau nu, nu vom discuta. Tot ce vrem, este ca acest timp — să se organizeze pe alte baze. — Ca școala primară să se subîmpărțească în primară inferioară și școli speciale inferioare — nu aflu cu cale. La noi ar fi foarte greu de realizat.

Am intra mai în amănunte, dar ne e preste putință, după ce nu cunoaștem, scopul, intențiunea și modul — pentru care frații de dincolo plănuiesc forma aceasta. — Nu știm ce despărțăminte să cuprindă cea inferioară și ce clase cea superioară! Ori doar cea inferioară ar fi una cu cea de toate zilele și cea superioară cu cea de repetiție? — Evident dar că școala noastră după timpul și împrejurările de azi poate rămânea așa cum este. — Ne mulțămim cu școala ordinară, care va fi cercetată de copii dela 6—12 ani, și cea de repetiție dela 12—15 ani.

Școala noastră poporală în cele mai multe locuri e încredințată unui singur învățător. Avem și doi, dar de comun la școalele mărginașe — foste când-va grănițărești — și în comunele unde numărul obligaților e de două, ori trei-ori peste minimul statorit de lege. — După planul de învățământ școala cu doi învățători e împărțită așa că desp. I și II e încredințat unuia, ear celelalte celuilalt. — Unde avem trei, acolo unul primește începătorii, al doilea desp. II și III, ear al treilea despărțămintele IV — V — VI. Și cu acest loc rămâne până la urmă.

Au fost unii, cari nu s'au mulțămit cu stabilitatea aceasta fără au cerut *rotațiunea* și schimbarea. — Și anume. Cel dela începători trece în anul următor la desp-le II și III, ear în al treilea an ajunge la cele superioare. Și în al patrulea din nou la începători.

Care din aceste sisteme ar fi de recomandat e greu de constatat. Stabilitatea nu e bună unde avem aplicați învățători, cari sunt străini de ceea-ce se petrece în jurul lor. Aceștia dacă într'un interval de trei ori mai mulți ani sunt aplicați la clasele inferioare, nu mai poț propune la cele superioare. — Nu mai sunt stăpâni pe materialul despărțămintelor acestora. — *Rotațiunea* ar fi bună, dar numai unde cei doi sau trei învățători, cu toții sunt conștii de chemarea lor. La din contră pentru cel zelos ar fi o mare greutate. Inzădar va îndrepta scăderile elevilor și învățământului, produse din nedibăcia colegului său, căci în anul următor din nou va întâmpina aceleași scăderi, aceleași neajunsuri. — Din nou vor fi aduse în ogașa veche.

Rezultatul ar fi deci, că acolo unde frații colegi nu pot rivaliza cu forțele — recomandăm *stabilitatea*. Unde toți sunt zeloși și conștii e bună *rotațiunea*, — atât pentru perfecțiunea unuia cât și pentru a celuilalt.

Mai vine apoi întrebarea că unde sunt aplicați doi sau mai mulți învățătorii n'ar fi mai corect, dacă și-ar alege fie-care studiile predilecte — și acestea să le propună. Bunăoară cum să practică în școalele medii. Ar fi bine. Aceea spre ce omul are atragere, mai bine va ști propune și mai cu gust. Ar avea prilegiu, ca să se aprofundeze în aceste obiecte așa că în scurtă vreme între învățătorii satelor noastre am avea la vreme o samă de specialiști, — A întroduce sistemul acesta, însamnă a produce prea mare deschilinire între școală și școală. La oraș unde ar fi mai lesne de aplicat forma aceasta, avem numai câte un singur învățător. La sate e ma greu. Și poate chiar și în vârtutea vreunei legi psichologice nici n'ar fi tocmai corect. Ar fi apoi și prea mare săritură dela sistemul de azi, — la acela. — Până ce să se poată realiza aceasta ne mai trebue vreme până ce el însuși în urma legilor naturale să se impuie. — Deocamdată avem de rezolvit alte afaceri, — ale școalelor și învățământului cu mult mai grabnice.

Un alt punct însemnat în viața noastră școlară sunt *esamenele* și *promovările* Asupra acestora ne vom opri mai mult.

(Va urma)

ULTIME STIRI.

Budapesta, 17 Ianuarie. In ședința de eri a camerei bar. *Banffy* vorbind iarăși în contra școalelor noastre, a mai afirmat, că numai acestora se datorește, că Românii dela noi când au fost la București la expoziție, ar fi comis trădare de patrie. Deputatul *Brediceanu* a respins răutăciosul atac alui Banffy, arătând că Românii s'au purtat cuviincios în București și au evitat orice demonstrație.

Budapesta, 17 Ianuarie. Ministrul Polonyi a declarat, că cu invoirea soților săi din cabinet va înainta la tribunal contra lui Halmos, acusarea pentru vătămare de onoare.

Petersburg, 17 Ianuarie. Trenul Petersburg-Gatcina care duce la reședința țarinei văduve, plin fiind cu numeroase personalități oficiale, a deraiat. 2 locomotive și 4 vagoane s'au răsturnat. Au fost rănite 6 persoane.

Kingston. 17 Ian. Cutremurul de pământ, ce avu loc aici, a nimicit întreg orașul. Un incendiu a isbucnit imediat. Poporația doarme în liber. Până acuma s'au constatat 400 morți și mii de răniți. Domnește foamete și mare miserie.

Sofia. 17
primit la anul
calde felicitări,
Andreiu.

Un discurs al

Cu prilejul solemn
ției „Vatra luminoasă" M.
rostit următorul prea frum

Vesela serbare ce
'mi pare a fi aurora unei z

Atât de luminos precu
s'o facem împrejurul nost
minoase să fie inimele voa
soartei, în potriva suferințe
praumaue și de neîndur
vârși o operă mare, sub
nezeului a tot puternic c
și dăruește celui mai încercat
săi puterea, bucuria și iubirea!

Muncim aci pentru mi
tră țară și pentru întreaga r
nitate.

Mulți cetățeni, cu famil
fi redați țărei, cari, în trecut,
povară pentru ea și pentru ei
getători vor fi dăruiți umanităț
răspândi lumina din aparenta l

Dumnezeu ne ajută la ace
mod vădit și-i mulțumim.

Apoi mulțumim tuturor ac
cu atâta bucurie ne aduc tot fel
fe, ne copleșesc cu daruri băne
cât putem ridica furnicarul nost
bază solidă.

Dumnezeu să binecuvânteze
acei, cari ne-au dăruit de la miil
la o para.

Opera noastră nu va putea fi
de o rară frumusețe, de care ce se
pe o curată și o sfântă iubire a s
lor, pentru că atât directorul cât și
crătorii nu se gândesc la ei, ci numai
întregimea, la opera unei iubiri imen
devotate.

Ceea-ce se dăruiește și ceea-ce
câștigă, servește numai altor nenorociț
va contribui la ridicarea stupăriei noa

Fie-care din cei cari muncesc
este azi din nou, un tată de familie
jitor, care nutrește pe copiii săi și c
este dat să ajute și pe alții să revie
viață nouă.

Fie-care este binefăcătorul aproap
lui său, fie-care este colaboratorul într
gei opere.

Bucuria să fie lozinca noastră.

Precum se lucrează aci cântând, tot așa binefacerea, respândindu-se ca un fluviu fecundător, să facă râzătoare împrejurimile în mijlocul cărora se ridică aceastâ „Vatră Luminoasă", ca să se bucure țara întreagă pentru că 'i se dăruiesc atâția cetățeni, cari cu vesela lor sârguință îi aduc avuția.

---

se va alege din el dacă nici o floare nu o lasă să se nimicească? Oare ce s'ar alege de el, dacă ar merge în bătălie? Oare ce ar face copilul acesta dacă i-s'ar comanda să aprindă o casă plină cu femei și copii, ori să sfredelească fundul unei corăbii, ca toți cei dinăuntru să fie prânzul peștilor?...

Fără voie soldatul trebui iarăși să se gândească la profețirea aceea, — oare zău, nu cumva a sosit timpul acela? Poate timpul e foarte aproape, poate deja stăpânește pacea lumea aceasta. De sigur răsboaie nu vor mai fi. Deaci încolo se vor teme oamenii să mai facă rău unul altuia, vor fi de aceea natură ca copilul acesta, se vor teme a strivi o albină, a rupe o floare, nu vor mai fi învingători, eroilor nu se vor mai ridica arcuri de triumf...

Militarul, 'a cărui ideal era răsboiul, se înfuriă la gândul acesta și amenințător ridică lancea când fugi pe lângă el copilul.

In altă zi nu erau nici crinii, nici albinele cu ce se ocupa copilașul, ci era altceva ce neîndestulea și mai mult pe soldat. Era o zi grozav de fierbinte, razele soarelui ce picau pe coif și armatură, așa'l înădușiseră de credea că are haine de foc pe el. Trecătorilor li se părea că soldatul în câte-va clipe va pica mort la pământ sub focul arșițelor soarelui. Ochii săi păreau a fi înroșiți ca focul, buzele i-se înegriseră. Soldatul se credea însă oțălit chiar și pentru pustiurile Africei, și nici prin minte nu-i trecea să-și părăsească postul; din contră, afla plăcerea întru aceea, că i s'a dat ocaziune să arete trecătorilor ce poate presta, dându-se pradă arșițelor soarelui.

Pe când sta el astfel și soarele îl frigea de viu, veni copilașul ce se juca ca de regulă pe câmp, spre el. Știa copilul bine că ostașul nu-l iubește. Acuma însă veni mai aproape, îl privi lung și cu deamănuntul în față, apoi fugi peste drum. Scurt timp după aceea se reîntoarse cu mânuțele strânse lângă olaltă ca o scoică, în care aducea câte-va picături de apă.

Ce? Să poate? Doar nu va fi fugit copilul acesta ca să-mi aducă apă? se gândi ostașul. Crede oare copilul, că un ostaș roman nu este în stare să sufere nici puțină căldură? Ce umblă micuțul acela să ajutore pe aceia, cari nu-i simțesc lipsa lui. Eu nu râvnesc la compătimire. Nu! Vreau ca el și toți semenii lui să piară din lume.

Mititelul se apropia cu precauție de soldat cu degetuțele strânse bine lângă olaltă, ca nu cumva să se verse ceva din apă. Cu teamă se uita la puțintica apă ce o adusese și nici nu observă fruntea încruntată și privirea amenințătoare a ostașului. In fine ajuns lângă soldat îi oferi apa.

In fuga lui, frumosul păr buclat și blond îi căzuse pe frunte și-i acoperi ochii. Spre a putea privi în ochii soldatului scutura de mai multe ori din cap. Când în fine i-a succes și a zărit espresiunea amenințătoare a soldatului nu s'a înfricat, ci rămase liniștit locului invitând cu o privire fermecătoare pe soldat ca să bea din apa adusă. Dar ostașul nu voia să primească apa dela copil, pe care îl ținea de inimicul său. El nici nu se uita în jos în fața lui frumoasă, ci sta înțepenit și se făcea că nu știe ce vrea copilul acela. Copilașul însă nu putu înțelege, că ostașul ar putea să-l refuze și zîmbind prietinos se ridica în vârful degetelor picioarelor, mânuțele le întinse așa sus cum numai putu, ca mai cu ușurință să poată bea ostașul.

Ostașului i-se păru ca o neghiobie ca un copil să-i ajute și înfuriat prinse lancea ca să amenințe copilul. Dar minunea voia ca chiar în momentul acesta razele soarelui să fie așa de arzătoare, încât soldatului i-se părea că i-se topesc creerii în cap și că dacă nu va gusta ceva alinător, trebue să moară.

Ingrozit de acest sentiment, trânti lancea de pământ, cuprinse cu amândouă mânile copilașul, îl ridica în sus și sorbi toată apa ce o ținu între palme.

Erau numai câte-va picături, dar mai multe nici nu au fost de lipsă, căci cum gusta apa, o răcoare plăcută i-se strecura prin întreg corpul. Coiful și spada nu'l mai ardeau, iar razele soarelui își pierduseră puterea răcoritoare. Inainte de-a observa aceasta pusese pe copil jos și acestai eliberat din brațele ostașului fugi prin câmpie jucându-se.

Mirat se întrebă soldatul: ce fel de

..ıtul nostru şi ajuto-
...
..cari întră aci să nu
..'de Dumnezeu şi de
..ıtat până ce va pu-
..i.
..tri donatori trebue
.. nu sunt aruncaţi în-
.. pierd ca printr'o sită,
..gologan al lor se transfor-
..pital pe care se va înălţa
..stră de muncitori.
..ut cu taţi de familie, cari
.. să crească pe copiii lor, dar
...
..ıutresc famiilie lor după
..i necesare pentru a în-
.. fără vedere.
..lul nostru începe să producă,
.. va creşte repede prin vesela
.. a locuitorilor stupăriei noastre,
..rului nostru.
..dori să mulţumesc fie-cărui do-
..rte, dacă aşi dispune de tim-
.., căci nici o mână n'a rămas
.. faţa acestui prag!
.. în care suntem întruniţi în a-
..ent, terenul pe care vom con-
..oa căsuţă, este dăruit! Până şi
..ntele sunt datorite iubirei bine-
.. a aproapelui.
..n să nu priească, cum să nu poar-
.. toate aceste jertfe!
..pii să fie binecuvântaţi pentru
..ul lor şi binecuvântaţi să fie pă-
..ri au învăţat pe copii lor să facă
...
..Binecuvîntat să fie şi directorul care
.. săi, munceşte cu un devotament,
..teresat şi care de 8 ani în taină, a
.. cu mine la acest edificiu.

Şi binecuvântaţi să fiţi voi toţi, scum-
..mei loviţi de soartă, cari o să fiţi o
..dă şi o îmbărbătţire, prin bucuria voas-
..de a munci şi prin ajutorarea voastră
..iprocă, celor ce văd, când ei cred că
..'aţa este prea grea şi imposibilă de
..fruntat.

Pacea să domnească printre noi, căci
..mnezeu însuşi binecuvântează acest lo-
.. Dumnezeu s'a poftit printre noi şi
..n să găsească grădina sa împodobită!

Intreaga noastră întreprindere este
..ată pe jertfe şi sădită pe recunoştinţă;
..m să nu fie vatra noastră „luminoasă“?!

Intregul nostru viitor se numeşte
„Muncă şi Iubire“, cum să nu încălzească
vatra noastră?!

Vrem să dovedim că lumina sufletească e mai puternică ca lumina ochilor şi că încrederea nestrămutată în Dumnezeu conduce mai departe ca toată deşteptăciunea oamenilor.

Crăciun fericit şi la mulţi ani!!!

ŞTIRILE ZILEI.

— 4 (17) Ianuarie.

O foaie bulgară despre regele Carol. Ziarul bulgar »Den« comentând cuvintele spuse de principele Ferdinand în urma vizitei la Bucureşti, despre popularitatea regelui Carol, găseşte cu cale să facă o paralelă între cei doi monarchi. »Urmăriţi viaţa politică a regatului român şi veţi găsi fără muncă rolul regelui în această viaţă. România putem spune că a atins forma ideală a combinaţiunilor politice. Toate forţele poporului sunt grupate în două mari partide politice, cari regulează desvoltarea politică şi obştească a poporului. Iar acest fapt se datoreşte nu numai poporului, ci şi regelui, care nu caută puterea sa în slăbiciunea poporului. Numai tacticei deosebite a regelui în alegerea mijloacelor şi respectarea formelor constituţionale se datoreşte popularitatea şi dragostea întregei naţiuni pentru dinastie. Voeşte principele Ferdinand să câştige laurii regelui vecin? Atunci să se cugete asupra modului cum îşi îndeplineşte prerogativele constituţionale şi atunci va vedea câtă puţină dreptate are să ceară de la poporul bulgar, ceea ce a câştigat regele Carol de la poporul românesc«.

Pedepsit pentru tricolor. Se ştie că d-l Dr. Stefan Rozvan, advocat în Ilia Mureşiană, a fost pedepsit de pretorele de acolo la 2 săptămâni închisoare şi 200 cor. amendă, pentrucă a găsit pe poarta casei d-sale cununi de flori în tricolorul românesc, puse de alţii. Vice-comitele a nimicit sentinţa, dar ministrul Andrassy — marele prigonitor al »agitatorilor« — a întărit-o.

Detragerea congruei. Foile din Budapesta aduc ştirea, că ministrul Apponyi a detras părintelui Ioan M o ţ a din Orăştie odată pentru totdeauna congrua, pe motiv că agită prin »Libertatea« contra naţiunei maghiare.

Canalizarea oraşului Braşov. Alaltăeri a expirat terminul pentru înaintarea ofertelor privitoare la luarea în întreprindere a lucrărilor pentru proectata canalizare a oraşului. Cu totul au întrat 11 oferte dintre cari cel mai mare a fost cel al firmei Peter Meloco, societate pe acţii din Budapesta cu 1.451,528 cor. 35 fil. iar cel mai mic cu 993 207 cor. 54 b. a societăţii pe acţii de Granit din Kissebes. Ofertele vor fi examinate de către comisiunea de zidire a oraşului, care va raporta apoi reprezentanţei oraşului Braşov.

Pentru masa studenţilor români din Braşov. au întrat de la d-l Dr. Alexandru *Bogdan* întru memoria fericitului său părinte Ioan Bogdan suma de 10 cor.

In loc de *An nou ferilit* de la d-l Dr. T. Sbarcea, medic în Satulung, suma de 10 cor.

Primească marinimoşii donatori cele mai călduroase mulţumiri. *Direcţiunea gimn. gr. or. român.*

Mandatul din Lugoş. Astăzi, Joi se va începe în palatul administrativ din Lugoj investigarea mandatului de la Lugoş şi va ţinea până în 26 l. c. Comisar de investigaţie este deputatul E. Nemeth, referentul comisiunei IV censurătoare. Din partea contestării mandatului va fi de faţă advocatul Dr. I. Rosenthal, iar din partea apărării Dr. V. Branisce. Cu totul vor fi ascultaţi 202 martori.

Noul şah al Persiei. O telegramă sosită din Teheran anunţă că noul şah al Persiei a ales ca prinţ moştenitor pe fiul primei sale soţii. In Persia se obicinuia ca prinţul moştenitor să fie în acelaşi timp şi guvernatorul oraşului Tebris. Acum însă noul şah voeşte, ca prinţul să rămâe la Teheran, nefiind supus astfel înrîurirei Rusiei. Poporul persian ştie că noul şah e un mare reacţionar şi de aceea e convins că domnia lui nu va fi tiranică. Se crede că şahul Mahomed Alis are de gând să disolve noul parlament, precum ţarul a disolvat prima dumă. La Teheran cetăţenii repetă acum o vorbă pe care ar fi exprimat-o şahul şi care dovedeşte ideile politice ale noului monarch. »Câteva capete tăiate formează poliţia cea mai bună«.

Corul bisericei rom gr. or. din Braşovul-vechiu invită la Producţiunea musicală-teatrală împreunată cu dans, ce se va aranja Dumineca, în 7 Ianuarie st. v. (20 Ianuarie n.) 1907, (ziua de Sfântul Ioan Botezătorul) în sala hotelului »Central» nr. 1 din loc. Corurile se dirigează de d-l Nicolae Oancea jun., învăţător. Preţul de intrare: de persoană 1 c. de student 80 bani. Venitul curat este destinat pentru sporirea fondului corului bisericei »Sfintei Adormiri« din Braşovul vechiu. Contribuirile peste taxă şi ofertele benevole se primesc cu mulţămită şi se vor publica pe cale ziaristică. Bilete pe întrare se află de vânzare la d-nii Eremias Nepoţii; librăria A. Mureşianu, librăria Ciurcu & Comp. şi serra la casă.

De la magistratul oraşului primim spre publicare următoarele: În senzul § 3 alinea 1 a instrucţiunei la art. de lege XX din 1873 se provoacă toţi posesorii de cai de pe teritorul oraşului Braşov dimpreună cu Stupinele, Fabrica de zahar, Timişul de sus şi de jos, Dârste, Nou şi Predeal de a-şi anunţa caii (asinii, catârii) în localul pentru conscrierea militară, strada Porţii 63, etagiul prim, în timpul de la 20—31 Ianuarie 1907. Spre acest scop sunt posesorii de cai îndatoraţi de a lua din amintitul local în primire biletele de anunţare. Intrelăsarea se va pedepsi conform amintitului § cu o pedeapsă până la 20 coroane. De la anunţare sunt eliberaţi: a) caii Majestăţii Sale şi ai membrilor înaltei curţi; b) caii herghelіei de stat; c) caii administraţiunei militare şi caii ofiţerilor meniţi pentru împlinirea serviciului; d) caii eliberaţi pe temeiul contractelor încheiate pe baza dreptului ginţilor.

Prelegere şi petrecere poporală în Ghimbav. Duminecă în 7/20 Ianuarie a. c. la oarele 6 p. m. va avea loc în comuna Ghimbav o prelegere poporală, împreunată cu o producţiune declamatorică şi muzicală, aranjată de tinerimea adultă din numita comună. Prelegerea o va ţinea un membru al comitetului despărţământului Braşov al Asociaţiunei. Invitări speciale nu se fac. Toţi cari se interesează de înaintarea poporului nostru sunt invitaţi pe această cale a lua parte la prelegere şi petrecere. Venitul curat este destinat jumătate în favorul despărţământului Braşov al »Asociaţiunei«, şi jumătate în favorul bisericei gr. or. rom.

Petrecerea se ţine în sala numită »Zur Parthie«.

Grevă într'o şcoală slovacă. Micii şcolari slovaci din comuna Liptószentandrás nu mai voesc să meargă la şcoală pentrucă sunt siliţi să înveţe dintr'o carte ungurească. Până nu e scoasă cartea ungurească din şcoala lor, ei rămân frumuşel acasă. Autorităţile au pornit cercetare contra părinţilor.

Pentru apărarea Constanţei. La primăvară pe plajea din faţa Constanţei, pe punctul viilor, se va începe construcţia unei baterii de artilerie fixe, pentru apărarea Constanţei. In această baterie se vor aşeza două tunuri de asediu calibru 75 m. m., care se construesc actualmente la usinele Krup din Essen.

Mulţămire. Suntem rugaţi a da loc următoarei mulţămiri publice: Din îndemnul recunoştinţii ţin a mulţămi şi pe calea aceasta stimatului domn *Dr. Enea Nicola* din Alba Iulia, pentru-că prin tratamentul medical şi operaţiunea ce mi-a aplicat la ochi, m'a vindecat de o boală foarte grea şi învechită, pe carea mulţi alţi medici, la cari m'am adresat, n'au fost în stare a mi-o vindeca. Toţi cei-ce din tinereţe mă cunosc admiră resultatul, de care eu mă bucur după îndelungate suferinţe de a căror scăpare nu mai aveam nădejde.

Ana Zdrâncu din Pâclişa.

Pentru ocuparea postului de medic comunal împreunat cu salar anual de 1600 cor. 200 cor. bani de cuartir şi cu drept de a ţinea apotecă de mână din comuna *românească Gyergyobékás*, comitatul Csik, constătătoare din 6201 suflete şi unde sunt mai mulţi negustori, fabrici de ferestee şi inteligenţă numeroasă, cu termin până la 1 Februarie este publicat concurs. Doritorii de a ocupa acest post să-şi înainteze până la acest termin petiţiile la protopretorele din Gyergyotölgyes comit. Csik.

Sunt numai vorbe că ar fi greu ca copii să aibă o coloare sănătoasă a feţei. Resultatele obţinute cu untura de peşte a lui Zoltan sunt neîntrecute. Când vine vorba de untura de peşte, să nu o schimbe cu altă untură, ci să cumpere numai a lui Zoltan, care să capătă cu 2 coroane în farmacii.

„Cum sunt mulţămiţi preoţii gr. or. cu „Congrua“.

Furcăreni, 17 Dec. 1906.

(Un răspuns.)

I.

Onorată Redacţiune!

Cetind în nrul de Dumineca (nr. 51) al preţuitului D-voastre ziar, articolul cu titlul de mai sus, semnat de „preotul din Lungoceşti“, vin a-mi face şi eu unele mici observări.

D-l autor zice între altele, că dacă li se va mări salarul învăţătorilor, atunci

---

apă a putut fi aceea, care mi-a dat-o copilul acela? ce beutură minunată!... Trebue să-i dovedesc recunoştinţa... Iute se resgândi însă. Ura, ce o avea faţă de acel copil ciudat izgoni din gândul său sentimentul recunoştinţei. Copilul acela — îşi zise el — şi aşa nu ştie ce face. Ori doară află el recunoaştere la crini sau la albine?...

Câteva clipe mai târziu soldatul observa pe comandantul miliţiei din Vifleim venind spre dânsul. Căpitanul păşi drept spre ostaş, chemându-l la o parte, ca să i comunice un secret.

Tu şti, zise căpitanul, că regele Irod a încercat în mai multe rânduri să prindă pe un copilaş ce s'a născut aci în Vifleim. Preoţii şi cărturarii i-au spus că acel copil se va urca pe tron şi afară de aceea au mai profeţit, că noul împărat va întroduce între oameni pace şi bunăvoire....

Acuma pricepi tu pentru ce ar voi Irod să scape de acel copil?

Se înţelege că pricep, răspunse ostaşul în grabă. „Lucrul acesta e doar cel mai uşor lucru de pe lume“.

„Aşa ar fi să fie, dacă ar şti regele care e copilul înţeles de profeţi, dintre toţi copiii din Vifleim“.

Ostaşul se încruntă. „Ce rău că cărturarii nu au putut spune mai cu deamănuntul“.

Acuma — continuă căpitanul — Irod a aflat o violenie, cu care crede să scape de împăratul veacurilor, şi promite un dar minunat acelora, cari îi vor sta întru ajutor“.

„Ori şi ce dispuneţi să va împlinii şi fără dar“, răspunse soldatul.

„Mulţumesc“ continuă căpitanul. Să-ţi spun dar planul regelui! El voeşte să serbeze ziua numelui copilului său celui mai mic, şi cu ocaziunea aceasta v'a invita la serbare pe toţi copiii dela doi până la trei ani din Vifleim împreună cu mamele lor. Şi apoi la serbarea aceasta....“ El se întrerupse când văzu groaza ce s'a întipărit la aceste cuvinte pe faţa ostaşului.

„Amice“, continua el, „tu nu trebue să te temi, doar Irod nu pretinde dela tine să-i împlineşti gândul. „Pleacăţi numai urechea la gura mea, şi eu îţi voi destăinui planul“.

Căpitanul şopti mult cu soldatul şi după ce i-a destăinuit tot adause:

De sine înţeles că nu trebue să-ţi mai spun odată că este secretul cel mai mare, altcum tot planul e nimicit“.

„Căpitane, mă cunoşti, că sunt omul tău de încredere“.

După ce se îndepărtase căpitanul ostaşul iară rămase singur la postul său. Fără voie, îşi îndreptă privirile asupra copilului, care se juca printre flori şi un sentiment de milă se furişă în sufletul său, văzând copilul cu câtă dragoste desmierda florile.

Dar iute, precum venise, dispăru din sufletul său această milă neînţeleasă şi cu o mulţumire oareşi-care îşi zise: „Acest copil nu-mi va mai pricinui mult timp năcaz. Doar şi el va fi invitat la Irod“... Ostaşul stătu până seara, când se închise poarta. După ce şi-a împlinit serviciul porni pe drumul îngust ce ducea la palatul splendid a lui Irod...

(Va urma.)

unde vor rămânea preoţii cu „autoritatea“ lor faţă de învăţători. Eu unul aşa cred, că preoţii în primul rând nu sunt chemaţi „să aibă autoritate faţă de învăţători“, ci datorinţa lor sfântă este ca împreună cu învăţătorii să lupte pentru înaintarea şi cultura bietului popor român. Domnii preoţi de aceea sunt puşi ca directori-parochi, ca în comunele unde este unul sau doi învăţători să nu întîmpine aceştia chiar toate greutăţile, ci ca preoţii să le dea mână de ajutor atât cu sfatul cât şi cu fapta, fiind-că dânşii ca păstori sufleteşti, cunosc mai bine împrejurările din comunele d-lor.

M'a surpins, că d-l autor accentuează atât de des în expunerile sale, această „autoritate“. Nu sunt contra postulatului formulat de autor. Ceara-şi fie-care ceea ce-i compete, pentru-că „cine cere nu piere“... însă fie-care să ceară pe baza meritelor lor, (dacă au) iar nu pe aceea că „subalternii“ d-lor, adecă învăţătorii, vor avea salar mai bun...

In alt loc d-l autor zice, că pentru ce împărţirea „Congruei“ s'a făcut numai în două clase şi nu în trei, adecă ca în clasa I. să fie cei cu opt clase gimnaziale cu 1600 cor., în clasa II-a cei cu 7, 6, 5 şi 4 clase gimnaziale cu salar de 1200 cor. şi în clasa III-a cei cu mai puţin de 4 clase gimn. cu salar de 800 cor.

Oare noi învăţătorii nu am putea cere ca şi la noi să se facă împărţirea în 3 clase anume: cei cu mai mult de 4 clase gimn.; cei cu 4 clase gimn. şi cei sub 4 clase gimn. Insă noi aceasta nu o voim, pentru-că *aceeaşi chemare avem şi unii ca şi ceilalţi.*

Părerea mea este că acel care pretinde însă să facă aceasta pe baza dreptului şi a meritelor sale, dar nu pe motivul că să-mi dai şi mie că şi ăluia iai dat.

Vasile Bărbier,
învăţător gr. or. în Purcăreni.

Veşti din România.

Militarizarea şcoalelor. Intr'una din serile trecute **Drul Ureche** a ţinut la Ateneu conferenţa sa, tratând despre militarizarea şcoalelor.

Conferenţa era mult aşteptată, şi în adevăr, sala a fost plină cu un public ales. După o întroducere plină de cele mai seducătoare figuri umoristice, cari au stârnit un râs nestăpânit, a întrat în subiect. A arătat chipul cum e înţeleasă şi executată legea instrucţiei militare în şcoli; oamenii chemaţi să o execute şi însăşi defectele acestei legi, cu rolul multiplu ce vrea să-l dea instrucţiei militare faţă de obiectele de studiu; apoi lipsa desăvârşită de pregătire pedagogică (sergenţi) şi conduită a instructorilor ca să poată insufla respect elevilor şi marea pierdere ce-o îndură toate obiectele de studiu în profitul instrucţiei militare.

Combate cu argumente spiritul şi rostul acestei reforme de două-ori stricătoare: Intâi, fiind-că i se răpesc şcolarului de către instructor orele de cari nu se poate lipsi la studiu; al doilea, e o pierdere mare pentru prestigiul armatei în viitor.

Aduce în favoarea părerilor sale scrisul somităţilor cari s'au ocupat cu ideia de a începe instrucţia militară din vârsta fragedă.

Dela începutul şi până la sfârşitul conferenţei, n'au lipsit glumele şi ironiile cari au făcut-o cu atât mai interesantă.

Congresul învăţătorilor. La Focşani, „inelul de nuntă“ al celor două principate româneşti de odinioară, şi-a ţinut al 4 lea congres învăţătorimea din întreaga ţară.

Acolo, acum ca şi altă-dată, la întrunirile lor mai restrânse, din cursul anului şcolar, şi-au dat cuvântul, acei, cari în toate împrejurările au dovedit dragoste de muncă şi jertfă pentru popor.

S'au ocupat de şcoală, de chipul cum s'ar putea munci mai cu folos, de mijloacele, prin cari ţărănimea atât de înapoiată, poate fi mai repede chemată la altă viaţă. Se înţelege s'a vorbit apoi de pie deci, de duşmani, duşmani ai binelui şi ai propăşirii şi s'au putut găsi destui.

Se poate zice că învăţătorii sunt acei, cari, în congresele lor, se ocupă mai puţin de interesele proprii. Starea lor materială e cât se poate de slabă, iar munca trece întotdeauna măsura puterilor. Invăţătorul fiind cu pregătirea lui, s'ar putea zice une-ori, singurul factor cultural în sat îi s'au dat lui, pentru mai grabnica ridicare a ţărănimii pe toate tărâmurile, însărcinări de tot felul; îi s'au dat atâtea câte s'au putut închipui. El e şi pregătitor în clasă şi măiestru de lucru manual, conferenţiar, conducător al şcoalei de adulţi, al corului bisericesc, horticultor, agricultor, etc. de model — şi dacă nu le poate face nici unul pe toate, totuşi se poate zice că multe se fac.

Dacă lupta, ce-a pornit de câţi-va ani dela pătura cultă a generaţiei de azi, dă roade, trebue să se ştie că în popor se lucrează de mult. In câţi-va ani s'a ajuns acolo, că aproape fie-care sat îşi are banca. S'au făcut apoi pe ici pe colo cooperative şi societăţi de tot felul pentru ridicarea la adevăratul preţ al muncii şi produsului. Multe moşii au fost arendate în ultimii ani tovărăşiilor săteşti. Câte-va au fost chiar vândute acestor tovărăşii. La toate învăţătorul a mers înainte, chiar îndurând pentru împlinirea datoriei sale.

Azi învăţătorii, *toţi* învăţătorii au o singură revistă şi un singur ziar al lor şi în zilele trecute *„Asociaţia“* a putut în sfârşit să-i cheme pe toţi la unire la Focşani.

Aproape nelipsiţi dela toate desbaterile congresului au fost d-nii Patriciu, Ghibănescu şi Săveanu.

Invitat de congresişti la rândul său d-nul Iorga a ţinut o cuvântare plină de cele mai înţelepte sfaturi şi de cel mai cald îndemn la jertfă pentru cei dela sate.

S'au trimis telegrame M. S. Regelui şi ministrului de inst. publică, iar o comisiune se va prezenta cu un memoriu la ministru.

După congres a urmat serbare. Pentru al 5-lea congres al anului 1907 s'a ales Craiova.

Tot în zilele trecute a fost şi *congresul advocaţilor* la Iaşi întrunit mai mult în vederea modificărei „Legei corpului de advocaţi“.

Bal. Datorită stăruinţei domnului Onoriu Mărculeţ, preşedintele şi a membrilor din comitet „Unirea“ societatea vrednicilor Drăoseni din Ardeal stabiliţi în Bucureşti, a mai dat în seara de anul nou un bal pentru mărirea fondurilor sale.

Lume a fost foarte multă, în port ales, deosebit şi amestecat.

A fost la serbare între alţii şi d-nul Ignatie Mircea (cu familia) preşedintele societăţii „Frăţia“ a Românilor din Caţa, care şi-a ţinut balul într'una din sările de Crăciun fiind onorat şi de d-na Bengescu, reprezentând pe M. S. Regina.

Mitru.

De sub Codru.

Băseşti, 14 Ianuarie n. 1907.

Sărbătoarea Crăciunului, praznicul acesta luminat, când a răsărit lumei lumina cunoştinţei şi soarele dreptăţii, când s'a împărtăşit omenimea de cel mai însemnat şi nepreţuit dar dumnezeesc: de *ştergerea păcatului strămoşesc* prin naşterea Mântuitorului lumei, — această sărbătoare a bucuriei cu drag este aşteptată din partea tuturor creştinilor.

Dar prin puţine locuri cred că va fi produs această sărbătoare o bucurie şi o însufleţire atât de mare, ca şi în comuna Băseştilor. Cauza acestei mari bucurii şi însufleţiri a fost împlinirea unei vechi dorinţe a poporului din Băseşti.

Ce e drept din mila lui Dumnezeu şi din graţia sentimentului de obşte al conducătorilor poporului român din acest sat fruntaş, se află aici multe lucruri frumoase şi folositoare, cari din multe alte comune lipsesc, sau nu sunt într'o stare atât de bună, ca şi aici. Aşa d. e.: comuna Băseşti are o *biserică mare* de piatră, care între altele are odăjdii, potire şi o evanghelie foarte frumoase; are o *şcoală poporală* zidită de vre-o câţi-va ani după toate cerinţele moderne; are o *reuniune română de consum*, o *bancă* [*românească*; („Codreana“)]; o agentură a *poştei*; staţiune a căii ferate, notar comunal; etc. Chiar şi *gendarmi* încă se află în Băseşti, *deşi nu i-a chemat nimeni* şi astfel nici rostul lor nu-l înţelege nimeni. Vor fi fost trimişi probabil pentru siguranţa publică, care de fapt dela venirea lor în sat e mai nesigură!

Aşi mai aminti încă ceva, ce mai are comuna Băseşti, dar teamă mi-e, că lumea mă va judeca de linguşitor; puţine comune rurale vor avea fericirea de a avea în mijlocul lor pe un bărbat atât de însemnat, ca şi cum au Băseştii pe venerabilul d. *George Pop.*

De rândul acesta s'a simţit mai mult ca altă-dată lipsa unui *cor bisericesc* în comună. Nu e vorbă, era aici un fel de cor, care cânta în Dumineci şi sărbători în biserică, dar acesta nici pe departe nu atingea bunul renume, la care ajunse cu timpul această comună. Faptul însă că pe vara, ce vine este învitat despărţământul „Asociaţiunii“ şi reuniunea femeilor sălăgene“ ca să-şi ţină adunările lor generale aici în Băseşti, a adus cu sine şi înfiinţarea corului bisericesc mult dorit.

Tânărul cand. de adv. d-l *I. Cl. Iuga*, învitat fiind a venit la noi şi punându-se pe lucru înainte de Crăciun cu 6 zile, a înfiinţat un *cor bărbătesc* de ţărain, constătător din *50 de inşi*, pe care apucându-se a instrua i-a succes a'i învăţa pe Crăciun răspunsurile dela liturgie şi o colindă frumoasă pentru cor bărbătesc. Bucuria poporenilor şi în special a coriştilor nu se poate spune, văzându-şi dorul împlinit.

In ajunul Crăciunului corul în frunte cu dirigentul s'au prezentat la locuinţa d-lui Pop de Băseşti executând cu o fineţă neaşteptată dela nişte ţărani colinda învăţată. Impresia a fost puternică şi a stors lacrimi din ochii tuturor.

Venerabilul nostru prezident adânc emoţionat după ce a ospătat într'adevăr domneşte pe corişti, îndemnându-i să fie zeloşi şi să cerceteze regulat probele a dat pentru trebuinţele corului (note, etc.) suma de 40 cor. Corul a mai colindat şi la zelosul preot local, d-l A. Băliban, care asemenea adânc mişcat, încă a dat pentru trebuinţele corului 5 cor. Corul după aceasta a mai colindat la 2 fruntaşi, apoi s'a dus fie-care la ale sale.

In ziua primă şi a doua de Crăciun noul cor încă a contribuit la ridicarea ceremoniei evlavioase executând toate răspunsurile şi o colindă în loc de pricesnă, şi încă într'un mod atât de precis, încât chiar şi de *semnele dinamice* (pianissimo, piano, forte, crescendo etc.) încă a ţinut cont. Impresiunea ce a produs asupra credincioşilor nu se poate descrie. La auzul acordurilor frumoase şi armonioase un fior plin de evlavie te cuprindea.

Se înţelege că dup'aceasta cu droaia veniau să se însinue corişti noi, cari însă nu s'au mai putut primi. Şi toate aceste într'un restimp de 6 zile!

De atunci corul a mai învăţat „Carii pre Cheruvimi“ şi „Pre Tatăl şi pre Fiul“... de Dima, precum şi un cântec profan pentru cor bărbătesc. O vie dovadă, că cât de departe se poate ajunge, dacă este voinţă şi însufleţire. Cu Dumnezeu numai înainte şi să facă şi alţii asemenea.

Gaius.

Bibliografie.

„Călindarul Minervei“ cunoscut publicului prin varietatea lui şi escelenta redigeare a apărut deja şi se vinde cu 1 cor. 25 banĭ la tipografia şi librăria A. Mureşianu plus 20 banĭ porto.

Concert şi teatru în Reghinul-să

— 11 Ianuar s

A doua zi de Crăciun, Romă
Reghinul-săsesc şi jur au fost în
cel mai plăcut distraşi prin corui
mei române din Iernotfaia, condus
nărul şi harnicul învăţător gr. cat
xandru Moldovan.

Inaintaşul acestuia, azi la Roşia-
tană, I. A. Sighişorean, în mai multe
duri ne-a fost procurat momente plă
ca cel de acum, până când petrecea
noi. Noi Românii din Reghin ne mândre
că cu corul bine instruit de acest ent
ziast învăţător putem ocupa şi noi pe c
o sară marea sală a hotelului orăşene
Eram şi mai mândri, când profesorii g
naziului săsesc de aci ne acopereau cu
licitările lor, neputând admira în de aj
pe harnicul învăţător, care cu sătenii
a ajuns în scurtă vreme să dea repre
taţii teatrale şi concerte aşa de bine
şite ca şi ale străinilor, şi mulţi, şi c
şi conduşi de înşişi domnii profesori d
gimnaziu.

De bucuria, plăcerea şi mândria acea
sta ne credeam despoiaţi, când pe la mij
locul verii trecute am aflat despre depărtarea învăţătorului Sighişorean. Sara de a doua zi de Crăciun însă ne-a dovedit, că credinţa deşartă ne-a fost. Bunul intemeietor îşi are urmaşul, despre care insuşi zicea »pe mine singur Moldovan mă poate înlocui«.

Primesc învitarea, mă uit la bogatul şi alesul program! Toate sunt bune, dar unde-i Sighişorean, ca să le dea viaţa? Pun învitarea cu răceală la o parte. Pe cât am aflat, au făcut mulţi ca mine, şi mulţi s'au şi dus ca mine îngrijaţi, căci de noi ne era cum ne era, dar de străini. Ajunşi în faţa cortinei ne făceam curaj, mai mult de ochii lumei.

Dar... se ridică cortina. In faţa noastră o trupă drăguţă de românaşi şi româncuţe. Deja întâia privelişte par'că ne dă suflet. Incepe lin »In pădure« de Flondor, ca să-i urmeze repede »O scrisoare ela Muselim-Selo«, declamată cam fără mimică de studentul Şuteu. Se fac observări măgulitoare, coriştilor însă li se dau pe după culise sfaturi de a cânta mai cu putere. Urmează »Trecui valea« de I. Mureşianu şi »Răsunetul văilor« de Popoviciu, cari înalţă inimile. Intre ele nevasta Bogdan, stârneşte ropote de aplause prin »La oglindă« de Coşbuc, declamată ca şi de ori care inteligentă de prin penzioane, cu sentiment şi natural.

Comedia »Cinel-cinel«, de care ne temeam să nu fie o derută ruşinoasă, a succes peste aşteptare. In deosebi I. Bogdan s'a distins aşa de bine în rolul lui Graur, producând haz şi veselie, ce cu greu se uită. Asemenea şi-a pătruns bine rolul ţăranca A. Bogdan — Florica. Pitarul Sandu

ıretat de studentul A. Şu-
.u şi-a potrivit îmbrăcă-

»Triumful amorului« de N.
atorist la Bucureşti, o bu-
ɔasă şi morală cu soluri şi
ile, în deosebi între Eliza şi
cea dintâiu — cântă aşa de
ɔr, că tot ce are mai scump
ai onoarea, e sacra onoare«.
conservatorist — însă con-
numai dela compunerea piesei
— bună pregătire a trebuit să
a să aranjeze şi armoniseze o bu-
de drăguţă.

i »Peţitoriul« a fost predat de
ul I. Bogdan cât nu s'ar putea în-
n altul. A şi fost răsplătit cu tu-
lauze. După marşul de încheiere
n« de Mureşianu, întreg publi-
ică deplin mulţămit şi înălţat su-
te, ca să privească apoi peste câteva
»Căluşerul« şi »Bătuta«, jucate de 12
i sub vătavul voinic George. Jocul a
t mult mai cu samă streinilor. Apoi
ii, în frunte cu conducătorul lor au
şirul jocurilor, urmate cu foc
n zori de zi.

Succesul moral a întrecut mult pe cel
ial, care încă poate mulţumi pe aran-
. Iar noi ne simţim fericiţi, că am
t şi pentru delectarea şi petrecerea
stră şi pentru un scop naţional-cultu-
(o nouă şcoală în Iernotfaia). Invăţă-
dirigent s'a achitat splendid şi ne
ădejdi din cele mai promiţătoare.

In pauză îmi reflectează un prietin,
n ajung Iernotfăieni la aşa ceva, că
ă acest popor odată era pe căile pier-
i, renegându-se?« Imi reamintesc şi eu
tele stări de acolo înainte de încordata
desinteresata muncă a preotului I. Paul
inezu şi a învăţătorului I. A. Sighişo-
anu, sub cari în vremea din urmă acest
opor a ajuns să ni se arate într'o lumină
şa de învietoare pentru jurul întreg, fă-
ându-se din Rongyosfaia — cum îl nu-
neam noi în rîs — un centru de atracţie
entru toţi Românii din acoste părţi.

Numai oameni ne trebuesc, oameni
e inimă şi de jertfă, şi atunci idealurile
eamului nostru nu vor întârzia a se rea-
za, chiar şi unde mai puţin se spera —
a la Iernotfaia.

Laudă şi recunoştinţă vouă Iernot-
făieni şi cât mai curând ne chemaţi iară,
căci la viaţă românească vă urmăm cu drag!

Un privitor.

Unificarea Calendarelor.

Comercianţii din România cer din zi în zi tot cu mai mare inzistenţă unificarea călindarelor, şi adecă a călindarului Iulian cu cel Gregorian. In starea actuală întrebuinţându-se în ţară ambele călindare, în afacerile externe unul, ear în cele interne altul orī amândouă, se produc perturbaţiunī şi confuziunī păgubitoare mai ales în comerciu.

La poştă şi la telegrafe în România este întrodus de mult Călindarul Gregorian, alte instituţiunī din ţară folosesc însă unele călindarul Iulian, altele cel Gregorian. Din cauza întrebuinţării ambelor călindare, comerciul are pe fie-care lună câte 4 zile de scadenţă, adecă câte două de fie-care călindar, la 1 şi 15 stil nou şi la 1 şi 15 stil vechiŭ.

De aceea, deoarece raporturile comerciale ale României au luat o desvoltare mare, se cere unificarea călindarelor pentru înlesnirea comerciului. »Epoca« comunică în privinţa aceasta următoarele:

Pentru unificarea calendarelor, d-nul *Ioan Kogălniceanu*, preşedintele camerei de comerţ din Ploeştī, a întocmit şi un *anteproect de lege* care va fi adus în desbaterile congresului camerelor de comerţ din ţară, care se va ţine la Constanţa în cursul lunei Maiŭ 1907.

Acest anteproiect care e bazat pe oarecare propunerī făcute în congresul pentru înaintarea şi răspândirea ştiinţelor din 1898 de către mai multi oamenī de ştiinţă, cuprinde următoarele patru articole:

Art. I. Ziua de I.... stil vechiŭ anul.... va fi considerată în România drept ziua de... a acestui an şi cu începere dela această dată calendarul numit Gregorian sau stilul nou, va fi singurul calendar întrebuinţat de noi pentru exprimarea datelor în toate actele vieţei civile şi ale tuturor autorităţilor publice.

Art. 2. Se vor respecta toate termenele fixate după stilul vechiŭ înainte de punerea în aplicare a acestei legī, transformându-se datele respective în acele corăspunzătoare stilului nou, devenit singurul legal.

Art. 3. Sărbătorile religioase se vor serba după calendarul cel vechiŭ şi după regulelele bisericei noastre ortodoxe.

Art. 4. Sărbătorile naţionale se vor serba după datele lor aniversare transformate în stilul nou.

In modul acesta se speră, că România va putea face în interesul comerciului său un pas decisiv pentru unificarea Călindarelor.

IGIENA.

Ce să mâncăm?

Doctorul Ludovic *Reinhardt* din Basel (Germania) a publicat într'o revistă germană un articol foarte interesant, în care se ocupă cu chestiunea nutremântului. L'am cetit şi eu, mi-a plăcut şi convins că spune adevărul l'am tradus ceva mai liber, ca să-l trimit „Gazetei“, ca să-l publice. Să auzim ce zice medicul Reinhardt:

După multe esperienţe am ajuns să recunoaştem, că băuturile spirtuoase ne slăbesc şi ruinează sănătatea, dară în timpul din urmă am câştigat convingerea, că pe lângă beutură şi nutremântul, cu care suntem obicinuiţi azi, este nepotrivit; mâncăm prea multă carne şi lucruri picante.

Invăţatul din München *de Voit*, susţine, că un om de 70 de kgr., care lucră moderat are lipsă într'o zi de 120 gr. de albumină, 50 gr. grăsime şi de 500 de gr. hidrate de corbon. Landois alt bărbat de ştiinţă stabileşte cantităţile: 130, 80 şi 400 de gr. Dar cercetările mai nouă au dovedit, că şi numai 80 de gr., ba chiar 70 de gr. de albumină ne ajung pe deplin într'o zi.

Albumina nu este numai o materie de ars a trupului, ci o materie din care se construeşte trupul. Dacă luăm mai multă albumină facem risipă, pentru-că, ce trece peste 80 gr. se alătură la combustibil. O putem deci înlocui în mod mult mai ieftin cu hidrate de carbon şi cu grăsime.

Medicul Dr. *Karl Bernstein* a zis într'o prelegere, pe care a ţinut'o la societatea medicală din Lipsca, despre consumarea de carne următoarele:

»Noi nu mâncăm numai aceea, de ce avem lipsă pentru păstrarea sănătăţii noastre, ci mâncăm şi bem mai întâiu ce ne place sau cu ce ne-am obicinuit, sau ce credem că e bun. Din imboldul acesta de plăcere mâncăm foarte bucuros carne. Carnea însă după cum a dovedit ştiinţa medicală şi esperienţa multora, nu merită cât de puţin această preferinţă. Credem a face un lucru bun, dacă ne împlinim lipsa de albumină, ce o are trupul nostru, cu carne, care la 25 de părţi are 20 de albumină. Aceasta e o credinţă deşartă, însă de care se ţin mulţi medici.

»Trebue să spun, că albumina laptelui, după cum zice Casparis şi după cercetările mele, e tot aşa de hrănitoare, ca albumina din carne, ba o şi întrece. Tot aşa am aflat în cercetările mele asemănătoare, că aleuronatul, această albumină vegetală, nu este de mai puţină valoare, ca albumina cărnei.

»Pentru trupul nostru este tot una din ce hrană îşi ia albumina. Dacă carnea e însemnată pentru nutremânt, atunci aceasta se basează pe cauze esterne. Mai întâiu, fiind-că conţine multe materii extractive şi baze*) este foarte plăcută şi aţâţă limba, ceriul gurii şi stomacul: ea cade bine; un lucru, pe care totuşi trebue să-l luăm în samă, pentru-că aţîţă sistemul nostru nervos: este un factor plăcut, care însă nu-i iertat să se mărească aşa de tare, că să pricinuiască iritaţiunea prea mare şi slăbirea sistemului nostru nervos«.

»Nu este nimenea în contra unui nutremânt amestecat, însă cu puţină carne, şi ori-ce acusă în contra acestei împărţeli este nebazată. Nu-i iertat însă, ca din omnivori, să devenim carnivori.

»*Cu toate că abrobez, nutremântul amestecat (cu puţină carne), totuşi vreau să arăt, că şi fără carne ne putem nutri foarte bine, dacă ne îngrijim ca cantitatea trebuincioasă de albumină să ni-o acoperim pe altă cale.*

»Acela care vrea, sau din cauze etice sau din cauza imaginate, sanitare, să eschidă carnea din hrana sa, nu-şi face nici o stricăciune, însă să nu ocolească: *laptele, productele lui şi ouăle.*

»Cu satisfacţie constată terapeuţii şi igieniştii, că cei mai mulţi vegetariani nu sunt adevăraţi, că aproape toate restaurantele, cari se numesc vegetariane, în adevăr nu sunt.

»In aceste restaurante se pregăteşte mâncarea fără carne: Pe lista de bucate se află însă lapte, brânză, ouă; numai carnea lipseşte şi peştele. Cei mai mulţi, cari se numesc vegetariani, trăiesc cu astfel de bucate. In felul acesta, sunt multe milione de oameni vegetariane«.

»Insă, după cum ştiu, carnea nu este numai una dintre mâncările cele mai» gustoase«, ci una dintre cele mai scumpe. Valoarea hrănitoare a cărnii nu stă în nici un raport cu preţul ei. Zic foarte puţin, când spun, că carnea o plătesc mai mult ca trei părţi pentru gustul ei şi numai a patra parte pentru valoara ei hrănitoare. Proporţiunea să schimbă, ce e drept, la peşte, care e mult mai ieftin, şi tot aşa de hrănitor. Şi peştele de recomandat, mai ales acum, când carnea a devenit pentru orăşeni mai mult o delicatesă, decât un mijloc de hrană.«

»Consumarea cărnii se acomodează şi după punga noastră şi atârnă dela aceea, cât putem da pentru lucruri gustoase şi picante. Aceasta ne face să preţuim prea mult carnea şi să ne obicnuim cu ea. Inzadar vreai să convingi pe cineva, că de esemplu brânza, care e mai ieftină, are aceeaşi valoare nutritoare, ca carnea cea mai scumpă, dacă nu o întrece chiar, că 3 litre de lapte cu câte 20 de pfenigi (24 bani) sunt tot aşa de hrănitoare ca 500 de gr. de carne de 1 marcă (cor. 1.20); de sigur că va crede şi totuşi va mânca mai departe mâncări gustoase de carne. De cele mai multe ori nici nu poate altfel. Nu i-ar plăcea să-i lipsească carnea nici măcar o zi. Tocmai aşa, ca şi băutorul moderat, care vrea să-şi detragă porţia sa de beutură anumită, ca şi fumătorul, care devine neastâmpărat, dacă îi lipseşte ţigara sau acela, care îşi doreşte cafeaua la timpul obicinuit.

Tocmai aşa se dedă şi corpul aceluia, care mănâncă multă carne, acela sufere, ca să-mi permit espresiunea, de un fel de *carnism*. Carnismul acesta se însoţeşte uşor cu alcoolismul: cine mănâncă bine, acela şi bea »bine«, cel puţin după părerea lui, bine. Şi aşa găsim între aceia, cari mănâncă carne şi mulţi alcoolişti, iar mai puţini între aceia, cari voiesc să mănânce mai puţină carne şi de loc între aceia, cari mănâncă mâncări fără de carne, sau curat vegetale.

Păcat, că prea des uităm, că substanţele azotoase, ce se află în carne, cât de gustoase şi imbolditoare sunt asupra nervilor, dacă le luăm în cantităţi mici, strică mult, chiar şi organismului sănătos, dacă le luăm în cantităţi mari. Atunci inima şi sistemul nervos slăbeşte, rărunchii se iritează, în urma cantităţilor mari de producte stricate şi uşurează putrezirea în maţe, producând un fel de otrăvire, pe care albumina laptelui şi cea vegetală nu o produc.

Dr. Bornstein, specialist şi boale de digestiune, şi care şi-a câştigat o esperienţă foarte mare în acestea, crede cu drept, că ar trebui să recomandăm un regim lacto-vegetarian tuturor bolnavilor de nervi, neurastenicilor, histericilor şi celor ce sufer de reumatism sau de grăsime. După aceea şi diabeticilor, cari de altfel n'ar trebui să guste nici alcoolul. Şi pentru bolnavii de inimă este bun costul locto-vegetal, tot astfel la podagră, la şoldină şi la epilepsie.

Din nou s'a dovedit, că constipaţia e provocată numai de cantităţile mari de carne, cu cari ne-am obicinuit şi ea se poate vindeca prin regimul lacto-vegetal.

Alte cercetări dovedesc, că substanţele cărnei iritează rinichii prin aceea, că îi sileşte să respingă din corp cantităţi mai mari de sucuri rele şi le dă lucru mult mai mult. Din motivul acesta este regimul lacto-vegetarian cel mai potrivit pentru bolnavii de rinichi.

Acestea sunt motive deja destule, cari ne-ar putea face să mâncăm tot mai puţină carne şi tot mai multe zarzavaturi (verdeţuri) şi poame. Căci doară doctorul *Casparis* a constatat, că nu devenim mai harnici la muncă şi mai viguroşi, dacă ne hrănim cu carne, dinpotrivă traiul adevărat vegetarian ne întăreşte corpul, ridicându-l la treapta cea mai înaltă a desvoltării şi a vioiciunei spirituale şi corporale, la care poate presta şi lucra tot mai mult şi la care se susţine timp mai indelungat în vigoare.

A.

*) Combinaţiuni metalice, ce conţin oxigen şi higrogen, cari produc săruri, dacă le liberăm de apă. Au gust alcoolic şi văpsesc vânăt hârtia roşie de lacmus.

MULTE ŞI DE TOTE.

Obiceiuri şi datine la Crăciun.

Iată câteva din credinţele poporului nostru în sara de crăciun: In seara de Crăciun, după cină, se mătură din cele patru unghiuri ale odăiei gunoiul spre mijloc. Atunci, fata casei îl strânge şi-l duce înaintea porţei, se aşează pe el şi ascultă. Din partea, din care aude mai întâiu lătrat de câne, îi va veni viitorul bărbat.

— In alte părţi se împarte în seara de Crăciun rachiu. Fata de măritat nu bea cel dintăiu păhăruţ, ci să spală cu el. Atunci, trebue să se întâlnească cu iubitul ei, şi el o va săruta.

— In seara Crăciunului, fie-care membru din familie mănâncă câte o nucă. Coaja se umple cu apă, — şi din a căruia apa s'a evaporat mai întâiu până în dimineaţă, va muri în acelaşi an.

— Cine tuşeşte în noaptea de Crăciun va muri de-o boală de piept.

— Acela care s'a născut la ziua de Crăciun, va trăi ca Christos 33 de ani...

— Dacă prima nucă spartă este uscată, să se aştepte un an de secetă; dacă e întreagă şi bună, va fi bună recolta.

— Dacă în noaptea Crăciunului e timp frumos, să te uiţi pe care parte s'a culcat vaca; dacă pe stânga, atunci va fi o iarnă friguroasă; dacă pe dreapta: nu.

— Dacă bate vântul în ziua de Crăciun, atunci vom avea multe fructe.

— La Crăciun să nu dai gunoiul, ce-l ai măturat, afară, căci îţi goneşti norocul.

*

Jucăriile de Crăciun ale copiilor de miliardari.

Miliardarul american Vanderbilt, a comandat fiului său de 5 ani, un automobil electric, asemenea în mărimea trăsurilor trase de căprioarele. de la »Jardin d'Acclimatation« din Paris. Acest atomobilul cuprinde toate piesele necesare unui auto de 120 cai putere, nimic nu-i lipsesce; el costă tot atâta ca o trăsură mare.

Afară de acesta, s'a instalat în curtea castelului lui Vanderbilt şini pe cari va circula un tren cu gări, poduri, rampe, etc. etc.

Domnii abonaţī, carī pe ḑiua de 1 Ianuarie v. nu şi-au reinoit încă abonamentul, sĕ binevoiescă a-l reinoi neamânat, ca sĕ nu li-se întrerupă espedarea ḑiarului.

Administraţiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor respons. interim.: Victor Branisce.

Anu...

Pentru darea în în... **reparărei cuartirelor pr...** Nr. 49 şi Nr. 51 din S... dului Brassó (Braşov-S... ţinea la *14 Ianuarie 190..* $10^1/_2$ *a. m.* licitaţie pub... de şedinţe a Comitetulu... dela Biserica Sf. Neculae (Braşov-Scheiu), la care vo... mise numai oferte scrise înch...

Oferte primeşte numai d-... trop-econom Andrei Lupan s... Ecaterinei, Scheiu) până la ... 1907 st. v. orale 5 p. m. d... să pot lua toate informaţi... lipsă, atât asupra lucrărilor ... cutat, cât şi asupra condiţi... ofert şi contract.

Brassó (Braşov), în 27 Dec. 1...

Comitetul parochial al Bisericei române ort. dela Sf. Nicolae în Brassó (Braşov):

Dr. V. Saftu, president. **I. Prisc...** secretar

(2698,2—3.)

„CORDIANA“, institut de credit şi de economii, societate pe acţii în FOFELDEA.

Domnii acţionari ai institutului de credit şi de economii „CORDIANA“, societate pe acţii se invită conform §§-lor 19 şi 20 ai statutelor societăţii la a

IX-a adunare generală ordinară,

care se va ţinea în **Fofeldea** (localul institutului) **Duminecă în 24 Februarie st. n. 1907** după amiazi la 1 oară.

Obiectele:

1. Raportul anual al Direcţiunei, bilanţul anului de gestiune 1906 şi raportul comitetului de supraveghiare.
2. Distribuirea profitului realizat conform bilanţului.
3. Alegerea a doi membri în Direcţiune, în locul celor eşiţi după vechime.
4. Fixarea marcelor de prezenţă pentru membrii din Direcţiune.
5. Urcarea capitalului social.

Domnii acţionari, cari în senzul §§-lor 22, 23 şi 24 din statutele societăţii voiesc să participe la adunare în persoană, sau prin plenipotenţiaţi, sunt rugaţi a-şi depune acţiile, eventual dovezile de plenipotenţă, cel mult până **Vineri în 22 Februarie n. a. c. la 6 oare p m.** la cassa institutului în **Fofeldea**, sau la institutul de credit şi de economii „Albina“ în Sibiiu.

Domnii acţionari sunt rugaţi a ţinea cont, că §. 29 din statute dispune ca, pentru urcarea capitalului în adunarea generală să fie reprezentată cel puţin o terţialitate din acţii, prin urmare să nu întrelase a-şi depune acţiile ca să poată aduce hotărârea necesară.

Fofeldea, în 8 Ianuarie 1907.

Direcţiunea.

ACTIVE — Contut Bilanţului. — Mérleg számla. — PASIVE.

ACTIVE		K f.
Cassa — Készpénz		4,612·96
Cambii de bancă — Bank-váltók		334,478·—
Imprumuturi hipot.— Jelzálogos kölcsönök		31,947·—
Mobiliar — Felszerelés	K 1,176·28	
amortizare — leirás	„ 117·62	1,058·66
Edificiul institutului — Intézeti ház		6,500·—
Cont curent — Fólyó számla		3,100·—
		381,696·62

PASIVE	K f.
Capital — Részvénytőke	60,000·—
Depuneri spre fructificare — Betétek	221,166·44
Fond de rezervă — Tartalék alap	14,428·—
Reescompt — Visszleszámitolás	37,766·—
Creditori — Hitelezők	31,423·38
Dividende neridicate — Fel nem vet osztalék	45·—
Fond de binefaceri — Jotékony czél alap	14·08
Interese tranzitoare — Átmeneti kamat	270·40
Profit curat — Tiszta nyereség	8,583·32
	381,696·62

DEBIT. Contul de Perderi şi Profite. — Veszteség és nyereség számla. CREDIT.

DEBIT	K f.
Interese — Kamatok:	
de cont-curent — folyó-számla után	428·33
de depuneri — betétek után	9,670·32
Contribuţie directă — Egyenes adó	1,256·68
10% după int. de depuneri — 10% betéti kamatok után	1,023·26
Spese (porto, chirie, diverse — Költségek (posta-dij, házbér és különf.)	2,674·72
Salare — Fizetések	4,550·—
Marce de prezenţă — Jelenléti dij	162·—
Amort. din Mobiliar — Leirás a leltár számlán	117·62
Profit curat — Tiszta nyereség	8.583·32
	28,466·25

CREDIT	K f.
Interese — Kamatok:	
de escompt — leszámitolt váltok után	19,480·26
de împrumuturi hipotecare — Jelzálog kölcsönök után	2,089·70
Proviziuni — Jutalékok	6,096·29
Chirie — Házbér	800·—
	28,466·25

Fofeldea, 31 Decembre 1906.

Iosif Lissai m. p., prezident. — *Ioan Bonea* m. p., vice-p rezident. — *Petrescu* m. p., director executiv. — *Iacob Nastase* m. p., contabil.

Dominic Raţiu m. p., membru în direcţiune. — *Alexe Manuil* m. p., membru în direcţiune. — *Ioan Precup* m. p., membru în direcţiune. — *Ion Maniu* m. p., cassar. — *Eliseu Balaban* m. p., membru în direcţiune.

Raportul comitetului de supraveghiare!

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet de supraveghiare am esaminat în decursul anului de mai multe-ori cărţile şi valorile institutului „CORDIANA“, şi am aflat totdeauna cea mai bună ordine. Bilanţul anual şi contul perderi şi profite pe anul 1906 l-am esaminat şi l'am aflat în deplină ordine cu registrele principale şi auxiliare ale institutului, cu cari consună întru toate.

Deci vă propunem, a da absolutoriu Direcţiunei pentru anul de gestiune 1906.

In privinţa împărţirei profitului curat cum şi a urcărei capitalului social ne alăturăm întru toate la propunerile direcţiunei.

Fofeldea, 10 Ianuarie 1907.

Toma Benchea m. p., *Petru Sopa* (*54*) m. p., *Petru Sopa* (*36*) m. p., *Toma Sava* m. p., *Ion Manoil* m. p.

Institut indigen!

..anca de asigurare „TRANSILVANIA“

SIBIIŬ, Strada Cisnădiei nr. 5.

... la 1868. **Edificiile proprii.**

Primesce în condițiuni favorabile:

asigurări contra focului și esplosiunilor,
asigurări de viață și de rente viagere,
asigurări contra furtului prin spargere,
asigurări de accidente și de sticlă.

Valori asigurate 105 milióne coróne.
Despăgubiri prestate 7 milióne coróne.
Fondurĭ de reservă și garanție 2 milióne coróne.

Informațiunĭ dela Direcțiune în Sibiiu și prin agenturile prin-
..ipale din Arad, Bistrița. Brașov, Cluj, cum și prin subagențiĭ din tóte
..omunele mai mari.

..ude se mănâncă bine și se bén VINURĬ curate Mediaș BERE de Pilsen ..rquell“ próspĕtă dela cep în ..-care di? ? La

..staurantul Schwarzburg
Brașov, Str. Spitalului nr. 20.

..e o cercetare numerósă se rógă

C. R. GLIGORE CRISTEA,
conducĕtorul restaurantului.

..02—0

Pene de gâscă

ieftine,
pentru umplut perinĭ,
din Boemia.

5 Kilo nou curățite Cor. 9·60, mai bune Cor. 12.—, **fulgi** albĭ Cor. 18—24, **fulgĭ** ca zăpada Cor. 30—36. Se trimit **franco** cu rambursă. Se primește îndĕrăt séu se schimbă ce nu convine cu rebonificarea portului postal.

BENEDICKT SACHSEL, Lobes 357
Post **Pilsen**, 12—5, Böhmen.

Specialitate în piparcă.

Am onoare a recomanda On. public român depositul meu în specialități de Seghedin precum:

Piparcă roșie dulce.

Tărhană de ouă. Diferite calități și prețuri. **En gros** (în mare) și cu **măruntul**. Se poate căpăta cu prețuri moderate. De marfă curată și calitate bună garantez.

Cu toată stima

Corneliu Ardelean,
Szegedin, Bold. Aszony Sugár-út 18 sz.

638,4—5.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

DISTILLERIE FRANÇAISE. **PROMONTOR.**

Se capĕtă pretutindenea.

Representanța generală **Ruda & Blechmann** Budapest.

Antreprise de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.
vis-à-vis de Băcănia Stéua Roșie.

Recomandă Onor. public la casurĭ de mórte, așeḑămêntul sĕu de înmormêntare bogat asortat în carĭ tóte obiectele, atât sortele mai de rênd, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețurĭ ieftine.**

Comisiune și **depou de sicriurĭ** de **metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor **sicriurilor** de **lemn**, de **metal** și **imitațiunĭ** de **metal** și de **lemn** de **stejaru.**

Depou de **cununĭ** pentru monumente și **plantici** cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de **marmură**, carĕ **funebre proprii cu 2 și cu 4 caĭ**, precum și un **car funebru** vênĕt, pentru **copii,** precum și cioclii.

Comande întregĭ se esecută **prompt și ieftin,** iau asupră-mĭ și **transporturĭ de morțĭ in strĕinătate.**

La casurĭ de mórte a se adresa la

E. Tutsek.

15—*

VENIT

regulat 50—60%.

Cereți imediat

„Povățuitorul“

nostru gratis și franco, pentru operațiile de bursă la Paris și Londra combinate special de noi. De ani cu succes urmate. Venit sigur luând parte capitaliști mici la operații mari cu risico limitat, și câștig nelimitat.

EPISTOLE LA:

The International Sacurities Syndikate
London, 23, Westminister, Palace gardens, Victoria street.

Vițe nobilitate.

Ca în anii trecuți, așa și acuma au fost

Prima Pepinerie cu vițe nobilitate

de pe Târnava.

Proprietar, **FR. CASPARI**, Mediaș 20 [Ardeal].

Singură în toată Ungaria, care au liferat mușteriilor **vițe nobilitate sănătoase**, diferite **sorturi** nobilitate. Și în viitor numai esclusiv la această școală de viticultură se capătă cele mai bune vițe de diferite sorturi nobilitate pentru **Vin, Vin-Dessert** și **Extra sorturi de vin de masă.** Proprietarii de vii au avut rezultate minunate cu sădirea de astfel de vițe.

La cerere se trimite catalog ilustrat, franco și gratis, cu multe scrisori de mulțumire și recunoștință.

2547,23—48.

Primul și cel mai mare și mai bine aranjat atelier român de lăcătușerie și instalațiuni în BRAȘOV.

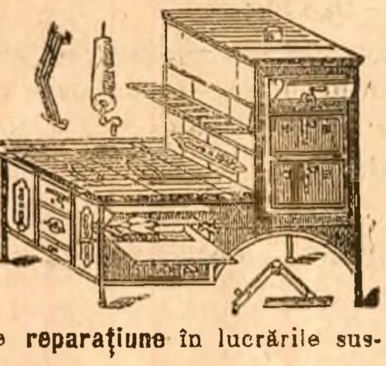
EUGENIU PRECUP

Lăcătuș artistic, instalator de apaducte și antreprenor de canalisațiuni, BRAȘOV, Stada Castelului Nr. 28.

Recomand On. public de la oraș și sate **Atelierul meu de lăcătușerie și Instalațiuni**, provăzut cu tot felul unelte și mașine, asemenea și cu calfe dintre cele mai bune și mai dibace în această branșă.

În atelierul meu să efectuează ori și ce lucrări de această branșă ca porți de fier, balcoane, grădele de morminte, obloane (Roulete), ferestri din fier etc. etc. Instalațiuni pentru odăi de scaldă cu apă caldă și rece, tușuri calde și reci etc. etc. Closete cu apă, rezervoare pentru apaducte, canalisări de ori-ce categorie de pivnițe etc. etc. în conbinațiune cu apaducte, izvoare sau fântâni la orașe sau la sate ori și unde. Explicațiuni și preliminare de spese gratis.

Cel mai mare deposit de Sparherde

(mașini pentru gătit bucate sau sobe pentru bucătării) de tot-felul din tablă de blech și porțelan după ales, stă la dispoziție până la 100 bucăți, dela suma de 15 cor. în sos până la 1000 cor. o bucată, asemenea și tot-felul de articole pentru instalațiuni, Vane, sobe pentru baie caldă și rece cu tușuri etc. etc. toate pe lângă prețurile cele mai moderate și cu garanție dela 1—10 ani.

Asemenea primesc ori și ce fel de **reparațiune** în lucrările susnumite, fie cât de neînsemnate.

Toate lucrările se fac la terminul fixat, la lucruri mai mari cu cauțiune și toate sub conducerea mea proprie.

Deci rog pe On. public pentru sprijinire.

Cea mai sigură garanție pentru instalațiuni și canalisări.

Cele mai lăudate și mai bune și ieftine Sparherde.

Firmă decorată cu medalia de argint.

Cruce séu stea duplă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta. **Nu e mijloc secret.**

Vindecă și înviorézá pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se da împrejurăriĭ, că acest aparat vindecă boale vechĭ de 20 anĭ.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dințĭ, migrene, neuralgie, impedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețelĭ, țiuiturĭ de ureche, bătaie de inimă, sgârciurĭ de inimă, asmă, audul greu, sgârciurĭ de stomac, lipsa poftei de mâncare, recelă la mânĭ și la picióre, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insómnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle, carĭ la tractare normală a mediculuĭ se vindecă prin electricitate. — *In cancelaria mea se află atestate încurse din tóte părțile lumii, carĭ prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și orĭ-cine póte examina aceste atestate* Acel pacient. care în decurs de 45 ḑile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că *aparatul meu nu e permis a ëse confunde cu aparatul „Volta“, de óre-ce „Ciasul-Volta“* atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost *oficios oprit*, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor. folosibil la morburĭ, carĭ nu sunt mai vechĭ de 15 anĭ.

Prețul aparatului mic e 4 cor. folosibil la copii și femei de constituție fórte slabă.

Expediție din centru și local de vêndare pentru țéră și streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, **Strada VADÁSZ 42 A./E. colțul strada Kálmán.**

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.